PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 112 (5196)

TRST, sobota 12. maja 1962

OB GRMENJU 101 TOPOVSKEGA STRELA

Slovesno ustoličenje predsednika republike

Včeraj ob 17 je Segni prisegel zvestobo italijanski ustavi - Predaja poslov na Kvirinalu - V poslanici je poudaril pridobitve prvega in drugega preporoda in zatrdil, da se mora nadaljnji politični in socialni razvoj dežele odvijati v duhu teh pridobitev - Izjave voditeljev strank o predsedniški poslanici

(Od našega dopisnika)

RIM, 11. — Ob zvonenju zvonov je Segni prispel ob 17 na Montecitorio. («Zvonarji», ki so nameščenci poslanske zbornice, dobijo za to delo vsak po eno steklenico vina.) Sprejeli so ga: predsednik poslanske zbornice Leone in predsednik senata Merzagora ter podpredsedniki senatorji Ceschi, Zenzimarro, Tibaldi in Zelioli Lanzini ter poslanci Bucciarelli Ducci, Paolo Rossi, Targetti in Li Causi.

Skupščina je Segnija pozdravila stoje, ploskali so vsi senatorji in poslanci razen komunistov in del socialistov. Ko je Segni zavzel mesto na desnici Leoneja, ki je imel na levici predsednika senata Merzagoro, je Leone otvoril zasedanje in prečital formulo zaprisege: «Prisegam, da bom zvest republiki in da bom lojalno ravnal po ustavi.» nakar je Segni odgovoril: «Prisegam.» Sledilo je dolgo ploskanje, kateremu se niso pridružili komunisti in del socialistov, na Gianicolu pa so izstrelili zapovrstjo 101 topovski strel. S tem je bil Segni ustoličen za predsednika republike. Nato mu je Leone prepustil svoje mesto, vstali pa je parlamentarce pozdravil ter poslancico novega državnega poglavarja, ki so jo na kratko pozdravili s ploskanjem vsi parlamentarci razen komunistov in nekaterih socialistov. Misovski parlamentarci so se vzdržali ploskanja, ko je Segni dvakrat omenil padle v borbi proti fašizmu in nacizmu.

V spremstvu predsednika vlade Fanfanija, predsednikov poslanske zbornice in senata, ministrov in drugih parlamentarcev se je Segni pri odpeljal na Kvirinal, kjer mu je Gronchi predal posle predsednika republike.

V svoji poslanici je Segni dejal med drugim: «Prisegel sem zvestobo republiški ustavi, ki nam je vsem ne le zato, ker je izraz volje, ampak zato, ker jo je zapečatilo žrtvovanje in trpljenje vseh, ki so se v prvem in drugem preporodu borili in padli, da bi Italiji vrnili svobodo, neodvisnost in pravico» (ploskanje, del). Nato je Segni omenil veliko odgovornost, ki mu jo nalaga prisega, da bi «tolmačil najvišje koristi vse italijanske skupnosti in bil branil njene bistvene vrednote: svobodo, mir, enotnost, neprekinjeno urejeno napredovanje k vedno večji pravičnosti in vedno globljemu duhovnemu in gmotnemu blagostanju.» Pri tem mu bodo za zgled njegovi predhodniki: Enrico de Nicola, Luigi Einaudi in Giovanni Gronchi. Na kratko je omenil nekatere bistvene tendence v sodobnem svetu, ki so vtisnile tudi zgodovini italijanskega naroda nov polet in novo usmeritev. To tej plati se v mednarodnih življenju pojavljajo nove naddržavne oblike, ki jih je predvidela tudi italijanska ustava, po kateri plati pa postajajo v notranji državi vedno bolj važne politike socialne solidarnosti. Segni je izrazil prepričanje, da bo Italija se nadalje sodelovala pri ohranitvi evropske skupnosti, ki jo je omenila «dokončno premostitev starih in jalovih nasprotstev v konkreten, učinkovit prispevek miru — najvišji težnji vseh naših ljudi v k njihovi svobodi».

Za tem se je Segni zadržal na italijanski skupnosti in dejal, da ima moč in strnjenost izhajata iz pogoba, iz «skupne volje v svobodo, mir in napredek narodov; «Italija se ji je pridružila tedaj, ji je ostala zvesta vseh preteklih letih; zvesta ji bo ostala vedno.»

Segni je izrazil svoje trdno prepričanje, da bo vsaka italijanska vlada čuvala pridobitve osvobodilne borbe in skrbela za to, da bodo postale odločujoča sila področja in socialnega razvoja dežele, skladno s predpisi ustave, ki bodo zajamčili italijanskim državljanom vedno višjo in razširjeno socialno pravičnost, vedno bolj gotovo svobodo in mir». Nato se je zadržal na dolžnostih, ki jih ustava nalaga predsedniku republike; na ustavnem sodišču in sodstvu, ki «jamčijo državljanom svobodo»; na oboroženih silah, ki «jamčijo nam vsem obrambo najvišjih dobrin svobode, neodvisnosti in miru». Na koncu je Segni obžaloval, da zapušča Montecitorij, kjer je v ustavodajni skupščini in od začetka republiškega parlamenta služil idealom vsega svojega življenja: demokraciji, svobodi, pravici in urejenemu napredku: «V svobodni diskusiji, ki jo vodijo najvišji koristi vsega italijanskega občestva, je temelj naše demokracije».

Novinarji so se takoj zanimali za mnenje voditeljev strank o Segnijevi poslanici. Nenni je izjavil: «Če je slog mož, napoveduje današnja poslanica predsednika, ki bo hotel biti notar parlamenta, za razliko od poslanice Gronchija pred sedmimi leti, ki je napovedovala predsednika, ki si je v mejah ustave nadel neko nalogo in vlogo spodbujanja. Mi socialisti zelo cenimo v današnji poslanici sklicevanje na prvi in drugi preporod ter poklonitev odporu, skupno z oboroženimi silami države». Saragat je dejal: «Poslanice državnih poglavarjev se ne komentirajo». Togliatti je izjavil: «Politična vsebina predsedniške poslanice je tako pičla, da je malo kaj reči».

Malagadi (PLI): «Če kdo do danes zjutraj še ni razumel, zakaj smo glasovali za Segnija, je to razumel, ko je poslušal predsedniško poslanico, ki je bila izgovorjena med ploskanjem parlamentarcev demokratičnih strank in tišino skrajnih kril, z njihovimi pripepniki». Za Bozzija (namestnika tajnika PLI) je bila poslanica «jasna in poštena», za Michelinija (tajnika MSI) «dobra». Senator Turchi (MSI) pa je (v nasprotju z zatrjevanjem Malagodija) dejal, da je ploskal poslanici, ker gre za govor poštenjaka, ki je bil zasluženo izvoljen za državnega poglavarja.

Prefekt Strano je bil imenovan za generalnega tajnika predsedstva republike, opolnomočeni minister Federico Sensi (ki je bil do sedaj šef kabineta v zunanjem ministrstvu), pa je bil imenovan za diplomatskega svetnika predsednika republike; armadni general Emiliano Scotti je bil imenovan za vojaškega svetnika, za pomožne vojaške svetnike pa: brigadni general Alessandro Baduel (za vojsko), fregatni kapitan Giancarlo Baci (za mornarico) in polkovnik pilot Antonio Podda (za letalstvo). Kapitan komisar vojske Walter Bruno je bil imenovan za šefa tajništva vojaškega svetnika Scottija; major pilot Ezio Pietrolucci pa za poveljnika osebnega letala predsednika republike.

A. P.

Sejem Alpe-Adrija v Ljubljani

Včeraj so v Ljubljani svečano odprli sejem «Alpe-Adrija», na katerem je zastopanih okoli 200 podjetij z obmejnih področij Avstrije, Italije in iz Slovenije. Navzoči so bili najvišji upravni in gospodarski predstavniki omenjenih področij. Podrobno poročilo objavljamo na tržaški strani

Predstavniki šolnikov pri Fanfaniju Zavrnili so nove predloge vlade

Nov sestanek bo v sredo - Santi in Lama pri Bertinelliju zaradi položaja v Milanu - Bojkot španskih ladij v Genovi

RIM, 11. — Predsednik vlade Fanfani je sprejel davi v palači Chigi predstavnike vseh sindikalnih organizacij osnovne in srednje šole. Navzoči so bili tudi minister Medici, Gui in podtajnik Delle Fave.

Prosvetni minister je obrazložil rezultat dosedanjih razgovorov. Sindikalni predstavniki so obrazložili svoje stališče. Ministri so nato obrazložili okvir morebitne rešitve, glede katerega so sindikalni predstavniki izrekli pridržke. Zaradi tega je Fanfani določil nov sestanek za 16. t. m.

V zvezi s tem razgovorom je medsindikalni odbor objavil sporočilo, v katerem je rečeno, da so sindikalni predstavniki ponovili predsedniku vlade svoje zahteve, ki so: 1. Začasno dodatno nakazilo vodilnemu osebju in docentom nižje in višje srednje šole v enaki višini in v enakih pogojih, kakor je bilo to priznano drugim državnim nameščencem. 2. Možnost, da se v prvem razdobju nakazilo izplača v več obrokih. 3. Dokončna rešitev v teku leta 1962.

Prosvetni minister Gui je obrazložil nove predloge vlade. Poročilo pravi, da so sindikalni predstavniki izrazili predsedniku vlade priznanje za njegovo pojasnilo in obžalovali, da ne morejo sprejeti vladne ponudbe. Fanfani je tedaj predlagal nov sestanek za sredo 16. t. m. zvečer, na katerem bodo skušali urediti spor. Poročilo dodaja, da je medsindikalna zveza s tem v zvezi soglasno sklenila sprejeti predlog, pri čemer pa poudarja, da bo takoj po sestanku 16. t. m. proučila nove predloge vlade in sprejela ustrezne ukrepe.

Sindikat za osnovno šolo, včlanjen v CISL, je sporočil, da je preklical stavko, ki je bila določena za 16. t. m. Toda če ne bo nov sestanek s Fanfanijem pozitiven, bo sindikalna organizacija nadaljevala svojo akcijo.

Glavni tajnik sindikata srednje šole, ki je včlanjen v medsindikalni zvezi, je izjavil, da so zadnje ponudbe vlade še zelo daleč od zahtev šolnikov.

Minister za delo Bertinelli in podtajnik Calvi sta sprejela danes konfederalna tajnika CGIL Santija in Lamo ter tajnika FIOM Bonija in Trentinija. Sindikalni predstavniki so obrazložili mmistru težavno stanje, ki je nastalo v Milanu zaradi zapor, ki so jih izvedla nekatera podjetja, in so zahtevali nujno posredovanje ministra za delo, da bi prišlo do rešitve spora.

Minister Bertinelli je sprejel danes tudi milanskega župana Cassinisa, ki je obrazložil resolucijo milanskega občinskega sveta v zvezi s sindikalnim gibanjem in s stavkami na milanskem področju. Minister je zagotovil, da se bo še dalje znimal za rešitev spora ter da bo v stalnem stiku z milanskim prefektom.

V Rimu se je danes zaključilo delo izvršilnega odbora CGIL z zaključnim govorom tajnika Lame, ki je ugotovil, da je bilo okrog posameznih poročil doseženo v glavnem soglasje.

Na drugi strani pa se je nadaljeval v Rimu kongres CISL. Danes so začeli diskusijo o včerajšnjem poročilu tajnika Stortija, ki se bo nadaljevala jutri. Kongres je danes odobril resolucijo, s katero izreka solidarnost s stavkajočimi španskimi delavci.

Sindikalna organizacija FILP-CGIL v Genovi je pozvala italijanske pristaniške delavce v Italiji in po vsem svetu, naj bojkotirajo španske ladje, ki se vsidrajo v njihovih pristaniščih. «Genoveški pristaniščniki nočemo pasivno gledati na občudovanja vredno bitko, ki jo je začel španski delavski razred, da se osvobodi nad dvajsetletne Francove fašistične tiranije,» je rečeno med drugim v pozivu, ki nadaljuje: «Bojkotirajmo Francove ladje v podporo borbi v Asturiji, Barceloni, Madridu in v vseh drugih delavskih in kmečkih centrih Španije.»

Odbor za svobodo španskega ljudstva pa je pozval vse antifašistične stranke, sindikalne, študentovske in mladinske organizacije, naj izrazijo solidarnost italijanskega ljudstva s španskimi delavci.

Adenauer zaostruje odnose z ZDA

WASHINGTON, 11. — Bela hiša je javila, da bo ameriški poslanik v Bonnu Dowling imel v ponedeljek sestanek z Adenauerjem in bo skušal ugladiti spor in nesoglasja v zvezi z Berlinom. Predstavnik Bele hiše je zanikal govorice o možnosti osebnega stika med Kennedyjem in Adenauerjem in je pripomnil, da bo poslanik Dowling izčrpno obrazložil Adenauerju ameriško stališče.

Razvoju odnosov med ZDA in Zahodno Nemčijo sledijo v političnih krogih z veliko zaskrbljenostjo. Tu ugotavljajo, da bi se spor, ki je začetka nastal glede zavezniške strategije okoli Berlina, utegnil razširiti na druge sektorje in tudi omajati temelje nemško-ameriškega sodelovanja. Zatrjuje se, da se je Bonn polagoma oddaljil od Washingtona, ter da je prišlo do zbližanja med Bonnom in Parizom glede vseh glavnih mednarodnih vprašanj, ki gredo od Berlina do atomske oborožitve in do skupnega tržišča. Adenauer je do sedaj sicer želel ohraniti tesne in prisrčne odnose z de Gaullom, vendar pa je dajal prednost odnosom z ZDA. Sedaj pa je baje sklenil v celoti izenačiti svoje stališče z de Gaullom, ne da bi se oziral na ameriško reakcijo. «Washington Post» piše o tem pod velikim naslovom: «Zavzema obliko os Bonn-Pariz proti ZDA in Veliki Britaniji».

V zvezi z vzroki tega spora govorijo mnogi komentatorji, med katerimi je tudi James Reston, o «sporu generacij» med državniki: na eni strani je 45-letni predsednik Kennedy, na drugi pa sta 71-letni predsednik de Gaulle in 86-letni nemški kancler. «Kennedy, piše ‚Baltimore Sun', je jasno poudaril, da pritiče vodstvo ZDA.» «Kancler Adenauer, omenja ‚New York Times', se zdi, da želi sporočiti, da je kljub svoji starosti še vedno edini, ki ukazuje, kar se tiče nemških zadev.»

Časnikar Joseph Alsop piše danes iz Berlina, da je Adenauer na sestanku predstavnikov svoje stranke izjavil, da se ni moč zanesti na Kennedyja, kakor so se lahko zanesli na Fosterja Dullesa.

Sporazum o jedrskem sodelovanju med FLRJ in Italijo

BLED, 11. — Na Bledu je bil te dni podpisan načrt o sodelovanju med Jugoslavijo in Italijo na področju izkoriščanja jedrske energije v miroljubne namene za leta 1962 in 1963. Načrt predvideva sodelovanje na področju jedrske energetike, jedrskih surovin, jedrskih ved in na področju uporabe radioizotopov in zaščite pred žarčenjem. Da bi se sodelovanje čim bolj učinkovito razvijalo, se predvideva organiziranje skupnih simpozijev in sodelovanje pri skupnem raziskovanju.

Močno nazadovanje konservativcev pri upravnih volitvah

LONDON, 11. — Laburistična in liberalna stranka sta dosegli precejšnje uspehe v škodo konservativcev pri upravnih volitvah, ki so bile v Angliji in v Walesu za določitev 4239 sedežev. Volitve so bile v 428 občinah. Rezultati predstavljajo pravo volilno katastrofo za konservativno stranko. Podatki, ki so jih objavili nocoj, kažejo, da so konservativci zgubili 558 sedežev in vodstvo 37 mest, laburisti so pridobili 296 sedežev, liberalci pa 332. Zadnje upravne volitve so bile leta 1959.

Konservativci so zgubili vodstvo v številnih centrih, ki so tradicionalno konservativni. Tudi kjer so ohranili večino, je ta zelo majhna. Laburisti so dosegli lepe rezultate zlasti v Londonu. V Westminstru, ki je tradicionalno konservativna trdnjava, so iztrgali konservativcem 11 sedežev.

Med konservativci je zavladal velik preplah. Izidu upravnih volitev se v Angliji običajno ne pripisuje poseben političen pomen zaradi izključno krajevnih vprašanj. Toda to pot je bil plaz prevelik, da ne bi v tem videli tudi dejstva, da začenja politični vpliv konservativcev padati.

Glede uspeha liberalcev je minister za kolonije Maudling nocoj izjavil, da «volivci niso glasovali za liberalce, temveč proti nam». Laburisti izjavljajo, da bodo prihodnje volitve prinesle laburistično vlado, če se bo sedanja tendenca nadaljevala.

Mac Millan je nocoj izjavil, da kljub neugodnemu volilnemu rezultatu ne misli vlada kreniti s poti, ki jo je določila. Trdil je, da je največja nevarnost za deželo povratek laburistične stranke, «s povratkom samomorilske politike nacionalizacij». Glede liberalcev je izjavil, da bo čas pokazal, ali bodo liberalci postali zvezda stalnica na političnem nebu ali pa bodo ostali «leteči krožniki». Mac Millan je dejal, da skušajo liberalci predvsem spodjedati konservativno stranko, da bi prevzeli mesto laburistov kot glavna opozicijska stranka. Pripomnil je, da bi njihova akcija lahko imela edini rezultat, da znova pripelje na oblast laburiste.

Več višjih funkcionarjev odstavljenih v Alžiriji

Fouchet je napovedal stroge ukrepe proti vsem, ki imajo opravka z OAS

ALZIR, 11. — Francoski visoki komisar v Alžiriji Christian Fouchet je imel davi v Rocher Noiru tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da bo nastopil z veliko odločnostjo, ker je nedopustno, da bi se vsak dan ponavljali strahotni zločini. Dodal je, da bo brez usmiljenja nastopil proti vsem krivcem in proti vsem, ki jim pomagajo z besedami, z dejanji in z molkom. Pripomnil je, da mora vsakdo izbrati svoj tabor, ki je tabor zločincev ali pa tabor zakona. Fouchet je dodal, da je dal stroga navodila vrhovnemu poveljniku in policijskim prefektom v Alžiru in Oranu. Ukazal jim je tudi, naj mu sporočijo vse prekrške državnih funkcionarjev, ker ne bo dopuščen noben prekršek.

«Naj se zgodi kar koli, je dodal Fouchet, bo samoodločba izvršeno dejstvo konec junija ali prve dni julija».

Zatem je visoki komisar sporočil, da je bilo «splošno združenje alžirskih študentov» razpuščeno. Odredili so tudi ukrepe za izgon ali internacijo številnih predstavnikov tega združenja. Aretirali so tudi poveljnika OAS za Alžir-center Gabriela Bernarda, ki je priznal, da je bil udeležen pri 200 atentatih.

Dalje je Fouchet povedal, da so aretirali in internirali 14 osebnosti v Oranu. Deset funkcionarjev so odstavili in so jih izgnali v Francijo, ker so sodelovali z OAS. V sredo so aretirali osem teroristov, ki so sodelovali pri atentatu proti alžirski univerzi.

Fouchet je povedal tudi, da bodo prihodnje dni namestili v štirih alžirskih komisariatih okoli 1500 alžirskih agentov, ki jim bodo poveljevali funkcionarji orožništva. Ti agenti bodo sodelovali pri borbi proti OAS. Podobne ukrepe bodo sprejeli tudi v Oranu.

Na koncu je komisar izjavil, da bo sodišče za javni red odslej sodilo na podlagi pospešenega postopka.

Solidarnost sindikatov FLRJ s španskimi delavci

Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije je v imenu delavskega razreda Jugoslavije obsodil najnovejše nasilje Francovega režima proti španskim delavcem, ki so stopili v stavko zaradi neznosnih življenjskih pogojev. Zveza sindikatov Jugoslavije izraža hkrati svojo popolno solidarnost z junaško borbo španskih delavcev proti fašistični tiraniji in za zmago osnovnih ljudskih pravic in svobode.

Nova brezuspešna seja na ženevski konferenci

ŽENEVA, 11. — Danes je bila dolga seja ožjega odbora razorožitvene konference. Na seji so primerjali ameriški načrt o splošni in popolni razorožitvi s sovjetskim, in sicer v zvezi s prvo fazo. Seja je trajala štiri ure. Posamezni govorniki so podprli sovjetski ali pa ameriški načrt. Švedski delegat Udberg, ki je bil edini govornik med nevtralci, je zaman skušal doseči, da bi nasprotna tabora sprejela njegove kompromisne predloge za zbližanje glavnih točk načrta.

Najprej je govoril ameriški delegat, ki je zagovarjal svoj načrt, za njim pa bolgarski, švedski in kanadski delegat. Sledil je Zorin, ki je prebral dolg govor, v katerem je pobijal zahodno tezo glede vseh vprašanj. Ker je njegov govor trajal skoraj poldrugo uro, so sejo zaključili, še preden so lahko govorili še drugi delegati. Delo konference se bo nadaljevalo v ponedeljek.

Danes se je sestal tudi pododbor, ki razpravlja o prekinitvi jedrskih poizkusov. Nadaljevali so razpravo o spomenici osmih izvenblokovskih držav. Zadeva pa se ni premaknila z mrtve točke, ker so delegacije samo ponovile dosedanje stališče. Nato so se delegacije razšle, ne da bi določile datum prihodnjega sestanka.

Na Božičnih otokih je danes eksplodirala nova ameriška atomska bomba, ki so jo spustili iz letala.

Razen tega so v Washingtonu uradno sporočili, da so ameriški znanstveniki povzročili jedrsko eksplozijo pod morjem v Vzhodnem Pacifiku.

ŠIRI SE ODPOR ŠPANCEV IN PORTUGALCEV PROTI FAŠISTIČNEMU ZATIRALNEMU REŽIMU

Stavke v Španiji zavzemajo vedno širši obseg - Nad tisoč aretiranih v Lizboni, kjer študentje nadaljujejo «akademsko žalovanje»

MADRID, 11. — Stavkovno gibanje v Asturiji, Biskaliji in v pokrajini Guipuzcoa zavzema vedno večji obseg. Na področju Bilbaa je vsa industrijska dejavnost sedaj paralizirana. Na tem področju je število stavkajočih naraslo na 45.000.

Tudi v tovarni živilskih konserv na področju Murcia v jugovzhodnem delu dežele, se je začelo gibanje tamkajšnjih delavcev, ki zahtevajo zvišanje mezd. Delavci grozijo s stavko, če ne bodo njihove zahteve sprejete. Iz Barcelone poročajo, da je policija aretirala v tem mestu več delavcev.

Danes so bile v Barceloni študentovske demonstracije. Proti demonstrantom je nastopila policija in aretirala 22 študentov, ki so vzklikali rudarjem v Asturiji in proti Francu.

V Asturiji, kjer se je baje 35 tisoč rudarjev vrnilo na delo, je danes 20.000 od njih spet začelo stavko z zahtevo, naj se mezdni sporazum, ki je bil dosežen, prej objavi v uradnem listu. Stavkajočim so se pridružili še drugi rudarji bližnjih področij.

V Parizu so bile nocoj demonstracije pred španskim poslaništvom.

LIZBONA, 11. — Policija je v današnjih jutranjih urah aretirala 86 študentov in študentk, ki so včeraj začeli v menzi lizbonske univerze gladovno stavko. Skupno z njimi so aretirali tudi mnogo drugih študentov in profesorjev, ki so prišli na univerzo, da izrazijo solidarnost s stavkajočimi študenti. Skupno so aretirali 1300 ljudi, ki so jih odpeljali v vojašnico v Parede, 20 kilometrov od Lizbone.

Stavkajoči študenti so izjavili, da bodo nadaljevali gladovno stavko tudi v zaporu. Študentovska organizacija je objavila sporočilo, v katerem poudarja, da bodo študentje bojkotirali predavanja in izpite. Študentje zahtevajo dovoljenje prosvetnega ministrstva za proslavo «študentovskega dne». Dalje zahtevajo ukinitev sankcij proti študentom, ki so nedavno stavkali iz protesta, ker ni bilo dano omenjeno dovoljenje. Končno zahtevajo preklic ukrepa o odstavitvi voditeljev študentovskega združenja. Nocoj so sporočili, da se akademsko žalovanje nadaljuje, tudi če bodo zaprli še druge študente.

V Coimbri so imeli študentje sinoči dolgo zborovanje. Sklenili so, da bodo nadaljevali «akademsko žalovanje» in pripravili seznam zahtev. Delegacija 12 profesorjev bo posredovala pri civilnih oblasteh v korist študentov. Če ne bodo do jutri opolnoči sprejete njihove zahteve, bodo študentje začeli splošen bojkot predavanj in izpitov, kakor so to že začeli študentje v Lizboni. Na obeh univerzah je skupno okoli 15.000 študentov.

Spor med visokošolci in prosvetnim ministrstvom traja že več kot en mesec, ko je ministrstvo prepovedalo praznovanje študentovskega dne.

Konvencije med Brazilijo in FLRJ

RIO DE JANEIRO, 11. — V skupnem sporočilu, ki je bilo danes objavljeno v Rio de Janeiru o obisku Koče Popovića in o njegovih razgovorih z zunanjim ministrom Brazilije Dantasom, se ugotavlja, da se bosta Jugoslavija in Brazilija tudi v bodoče zavzemali za zmanjšanje mednarodne napetosti in za enakopravno sodelovanje med vsemi državami in za sporazum o razorožitvi. Poročilo poudarja, da je gospodarski razvoj splošen cilj človeštva, h kateremu se mora stremeti s skupnimi akcijami vseh držav brez političnih pogojev in omejitev.

Kot rezultat razgovorov Popovića in Dantasa so podpisali konvencije o kulturnem sodelovanju in sporazum o tehničnem sodelovanju med Jugoslavijo in Brazilijo.

Popovič je izročil predsedniku Brazilije Goulartu vabilo predsednika Tita, naj obišče Jugoslavijo. Prav tako je Popovič povabil ministra Dantasa na obisk v Jugoslavijo. Obe vabili sta bili z zadovoljstvom sprejeti.

Salinger v Moskvi

MOSKVA, 11. — Načelnik tiskovnega urada Bele hiše Salinger je prišel danes v Moskvo. Ob prihodu je izjavil da mu ni še znan njegov program, ker se mora prej posvetovati s svojimi gostitelji. Pripomnil je, da upa, da bo lahko videl vse, kar bo mogoče med svojim kratkim bivanjem v Moskvi. Jutri si bo Salinger ogledal Moskvo, v ponedeljek pa bo obiskal uredništvo «Izvestij». Verjetno bo istega dne odpotoval v Leningrad in morda še v Kijev. Nocoj je gost na večerji, ki mu jo je priredil ravnatelj «Izvestij» Adjubej. Baje se bo Salinger sestal tudi s Hruščevom. V zvezi s trditvami, da bosta s Hruščevom govorila o možnosti Kennedyjevega obiska v Moskvi, so v Washingtonu poluradno sporočili, da Solinger nima naloge pripraviti tak obisk. Zatrjuje se, da se bo Salinger predvsem razgovarjal o predlogu za izmenjavo televizijskih programov, v katerih okviru bi Kennedy govoril sovjetskemu ljudstvu, Hruščev pa ameriškemu ljudstvu.

DANES

Dvakrat so danes parlamentarci na Montecitoriu s ploskanjem sprejeli govor novega predsednika republike: prvič takrat, ko je poudaril, da je republiška ustava esveta ne samo zaradi teme, ker je izraz ljudske volje, ker je potrjena z žrtvijo in trpljenjem tistih, ki so se za prvim in drugim preporodom borili in umrli, da bi dali narodu Italiji svobodo, neodvisnost in pravicon; drugič pa je ob omenil odporniško gibanje in se poklonil tistim, ki so se v njem borili, trpeli in padli zato, da bi zagotovili domovini svobodo in neodvisnost». Nato je predsednik Antonio Segni prevzel izvajanje funkcijo v državi, in tudi Slovenci v Italiji ne bi smeli imeti vzroka za dvom, da bodo republiška ustava in vredno odporniškega gibanja imele izjavo kot doslej, zlasti pa da bodo izvajali tisti člani, ki so jamčijo resnično in popolno enakopravnost in socialno pravičnost.

Ostalem pa je novi predsednik poudaril zlasti ustvarjanje evropske enotnosti in željo po miru, toda v isti sapi s poudarkom, da je Italija članica tistega atlantskega pakta, kateremu nazadnje ZDA, ki so prav včeraj izstrelile kar dve atomski bombi. Istočasno so tudi v Ženevi razpravljali o prekinitvi jedrskih poizkusov v zvezi s spomenico osmih izvenblokovskih držav. Zal, se pogajanja niso premaknila z mrtve točke, kar moramo ugotoviti tudi za včerajšnjo štiriurno sejo ožjega odbora razorožitvene konference. Upati je, da bo imel ugodnejši rezultat ponedeljkov razgovor med Adenauerjem in ameriškim poslanikom Dowlingom glede Berlina. Toda vse kaže, da pri starem 86-letnem nemškem kanclerju ni moč iskati dobre volje za dosego dobrih rezultatov, če upoštevamo, da je znameniti ameriški novinar Alsop najbrž točno poročal, ko je zapisal, da je Adenauer izjavil, «da se ni moč zanesti na Kennedyja, kakor so se Nemci lahko zanesli na Fosterja Dullesa».

Glede Alžirije pa bi hotel biti prav zares nelažni preroki spričo izjave visokega francoskega komisarja v Alžiriji, da bo proti oasovcem nastopil z veliko odločnostjo, zlasti ker je dodal, da bo proti oasovcem čez nekaj dni nastopalo tudi 1500 alžirskih vojakov. Kljub temu pa je priznal, da se bo oasovski terorizem še nekaj časa nadaljeval.

Medtem pa vse kaže, da odpor proti diktaturi v Madridu in Lizboni še ni prenehal, temveč se celo širi. V Španiji narašča število stavkajočih, v Lizboni pa je policija aretirala kar 86 študentov, ki so včeraj začeli gladovno stavko, in več ko tisoč drugih študentov in profesorjev.

S KUNČEVE TISKOVNE KONFERENCE

Pred gospodarsko konferenco neblokovskih držav v Kairu

Konstruktiven govor Ben Hede - O Djilasu in njegovih namenih

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 11. — Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Drago Kunc je na današnji tiskovni konferenci obsodil zločinsko ravnanje pripadnikov OAS v Alžiriji in izrazil upanje, da bodo napovedani ukrepi proti tej organizaciji dovolj učinkoviti, da bi se uresničila želja alžirskega ljudstva. Kunc je ocenil zadnji govor začasnega predsednika alžirske vlade Ben Hede kot konstruktivnega in dodal, da zasluži polno podporo in priznanje.

V zvezi z nedavnim zasedanjem jugoslovansko-italijanske mešane komisije za razmejitev je Kunc izjavil, da razpravlja komisija v ozračju, ki je značilno za dobre odnose med Jugoslavijo in Italijo, o vprašanjih na sektorju, za katerega je pristojna.

Kunc ni hotel komentirati odvzema poslanske imunitete bivšemu podpredsedniku kongoške vlade Gizengi, češ da je to notranja zadeva Konga. Poudaril pa je dejstvo, da je Gizenga obtožen za mnoge stvari, ki so se dogodile pred sporazumom v Lovaniumu, in da mu ni bila dana možnost, da se brani, kar spravlja v dvom koristnost takega ravnanja za utrditev enotnosti nacionalnih sil Konga.

Na vprašanje, kako ocenjuje pisanje atenskega lista «Apogevmatini», ki je, poslužujoč se «dokazov» Djilasa v še neobjavljeni knjigi «Razgovori s Stalinom», v daljšem članku prikazal politiko Jugoslavije na Balkanu kot šovinistično, imperialistično in intervencionistično, je Kunc izjavil, da je ta članek sestavni del propagandne akcije, ki se trenutno vodi proti Jugoslaviji na podlagi Djilasovega političnega pamfleta. Namen te gonje in pamfleta je, kompromitirati jugoslovansko vladno politiko zlasti na Balkanu, povzročiti dvome v njeno načelnost, pokvariti odnose z nekaterimi sosedi Jugoslavije in prizadejati škodo odnosom Jugoslavije z izvenblokovskimi državami. «Toda, je poudaril Kunc, zunanja politika Jugoslavije je dobro znana, tako da ji ta gonja, ki ni prva, ne bo mogla resno škodovati.»

Drago Kunc je nadalje obvestil novinarje, da bo konferenca gospodarskih strokovnjakov o gospodarskih vprašanjih držav, ki se razvijajo, julija v Kairu, in da se bo konference verjetno udeležilo dvakrat večje število držav, kot jih je bilo na beograjski konferenci izvenblokovskih držav. Trenutno se vodijo v zvezi s to konferenco posvetovanja z mnogimi državami, med katerimi so tudi nekatere evropske.

Drago Kunc je prav tako obvestil novinarje, da bo konec maja obiskal Jugoslavijo finančni minister Nigerije.

V zvezi z napovedano obnovitvijo jedrskih poizkusov v Sovjetski zvezi je Kunc ponovno povedal stališče Jugoslavije in dodal, da je Jugoslavija odločno proti vsem jedrskim poizkusom.

B. B.

Položaj kmetov v Latinski Ameriki

V nasprotju z zemljo «brez lastnika» živi na velikanskih območjih Latinske Amerike kmet «brez zemlje». Isti pogoji družbenoekoskega razvoja, ki so prispevali k ohranitvi latifundizma do današnjih dni, so omogočili tudi ustrezne oblike odvisnosti kmetov; lete se v mnogih primerih približujejo položaju kmetov v dobi fevdalizma. Drugače povedano, oblike lastništva so ustvarile sistem družbenih odnosov.

Seveda imajo v Latinski Ameriki tudi sodobna kmetijska posestva kapitalističnega tipa, zato pa tudi svobodne kmete po evropskem vzoru. Toda tu govorimo o poglavitnih značilnostih socialnega sistema in splošnih obeležjih kmečkega prebivalstva kot družbenega razreda. V tem smislu je položaj kmeta* v Latinski Ameriki posledica različnih oblik odvisnosti od veleposestva, toda ne glede na razlike v obliki odvisnosti je značilno, da nima v lasti zemlje, da na njej dela in da je podvržen ekonomskemu prisiljevanju.

Sicer je mogoče po načinu obdelave, po naravi nagrade, ki jo prejema za delo, in po odnosu do delodajalca, kar se včasih precej razlikuje v tej ali oni državi, v tej ali oni pokrajini, kmečko prebivalstvo uvrstiti v tri skupine.

Na prvem mestu je stalni kmetijski delavec, ki prejema za delo na posestvu latifundista del nagrade v denarju, del pa v vrsti regalij, od katerih so poglavitne: koliba, košček zemlje, pravica do paše določenega števila živine itd.

V drugo skupino sodi tako imenovani «svobodni delavec», ki prejema del nagrade v denarju in del v naravi. To je sezonski delavec, ki se dogovori za delo s tem, da se le-to plača ob koncu dela ali pa za določeno število dni. Ta velja za najnižje in najslabše plačano vrsto delavca. Najbolj se približuje pravemu kmetijskemu proletariatu.

V tretji skupini so spolovinarji, ki so kot skupina najbolj razširjeni, vendar ne vedno tudi najštevilnejši. Le-ti imajo na videz največ samostojnosti v odnosu do zemljiškega lastnika in uživajo v nekaterih latinskoameriških deželah oziroma na nekaterih območjih teh dežel najboljše gospodarske pogoje življenja. Z zemljiškim lastnikom se dogovore za delo «na polovico», pri čemer so obveznosti in pravice različne, tako da kmet ne dobi več kot «tretjino», hkrati pa prevzame še vrsto drugih dolžnosti.

Toda večina teh značilnosti največkrat ni bistvena za določitev položaja kmečkega prebivalstva v Latinski Ameriki. Veliko važneje je to, da prevladuje v okvirih fevdalne odvisnosti značilno señorialno razmerje. To razmerje izredno prepričljivo slika eden izmed največjih latinskoameriških piscev socialne literature *José Carlos Mariategui*, in sicer s primerom perujske «haciende». «Zakoni države po njegovih besedah za veleposestnika na latifundiji nimajo drugega pomena razen taktičnega in formalnega. Avtoriteta političnih in upravnih funkcionarjev je dejansko podrejena avtoriteti zemljiških posestnikov. Zemljiški posestnik ima praktično svojo ladifundijo za nekaj, kar je izven suverenosti države, saj sploh ne upošteva državljanskih pravic prebivalcev, ki žive na njegovem posestvu. Lastnik si lasti pravico, da je razsodnik, da daje privilegije, uvaja sankcije, ki vedno nasprotujejo svobodi kmetov in njihovih družin. Na «haciendi» je pod nadzorstvom lastnika vse, od trgovine in transporta, pa do običajev».

Vsi avtoritativni viri, ki govore o gospodarskem in družbenem položaju latinskoameriškega kmetijskega prebivalstva, opozarjajo na slabe razmere, v kakršnih to prebivalstvo živi. Velik del tega prebivalstva so Indijanci. Danes je okoli 10 milijonov domorodnega prebivalstva zaposlenega v kmetijstvu, deloma pa v rudarstvu. Drugo veliko skupino sestavljajo črnci in mestici, le-ti tvorijo s prvo skupino vred večino latinskoameriškega kmetijskega prebivalstva.

Najboljšo sliko o tem dajo podatki o prehrani ali stanovanjskih razmerah. Tako na primer računajo, da sta pomanjkljivo hranjeni dve tretjini prebivalcev, na nekaterih območjih posameznih latinskoameriških držav pa se ta pomanjkljiva prehrana približuje lakoti. Okoli 85 odstotkov kmečkih hiš na Kubi (pred revolucijo) ali 58 odstotkov v Čilu in 65 odstotkov v Venezueli (v katerih živi 2 milijona kmetov) so kolibe iz praprotja in blata, z zemljo na tleh, brez oken, z enim prostorom. Nad 80 milijonov prebivalcev Latinske Amerike (med njimi 90 odstotkov kmetov) je nepismenih, itd. S takimi materialnimi razmerami so povezani ustrezni politični pogoji. Zakon države ne prodre do vasi, razen v primeru, če je potrebno uporabiti silo za ohranitev «reda» in obstoječega sistema. Glede na to, da je večina kmetov nepismena, tudi ni nikakršnih možnosti, da bi se sami bojevali za izvajanje socialne zakonodaje — ki je sicer večkrat zelo napredna, ki pa nikoli ni prestopila meja parlamenta ali univerze. Eden izmed najbolj razširjenih pojavov je na primer sistem političnega prisiljevanja in kupovanje glasov na vasi. Če je čilski zemljiški posestnik odtujil svojo «haciendo» ali «fundo», je novemu lastniku, «señoru», prodal tudi določeno število glasov svojih kmetov.

Nastaja vprašanje, kako moramo na podlagi teh dejstev pojmovati značaj latinskoameriškega kmečkega prebivalstva kot razredne grupacije? Čeprav so v posameznih deželah različne variante in oblike, je nesporno, da je množica kmečkega prebivalstva, predvsem razlaščena plast prebivalstva, popolnoma ločena od proizvajalnih sredstev in v obstoječi družbenopolitični strukturi brez upanja, da si občutno zboljša svoj gospodarski položaj, ki je precej slabši, kot pa je položaj latinskoameriških industrijskih delavcev. To je najnižji družbeni sloj Latinske Amerike tako po svojem gospodarskem, kakor tudi političnem položaju in družbeni zavesti. Kajti latinskoameriški kmet je že stoletja zatiran: ni doživel in občutil sprememb, nastalih s pridobitvijo narodne neodvisnosti in s prehodom v kapitalistične oblike proizvodnje. Začeli so ga samo nominalno plačevati v denarju, vendar pogostokrat nima niti priložnosti, da bi denar videl, saj je sistem tak, da je večno «dolžan» señoru in zato ne more zapustiti zemlje! Njegov vzpon, njegova možnost gibanja v kmetijskih okvirih je silno redek pojav. Z drugimi besedami, razvoj blagovnodenarnih odnosov v obstoječem sistemu družbenoekonomske strukture latinskoameriških držav ni dosegel burnega tempa in tudi ni povzročil sprememb v položaju kmetov, ki so značilne za klasični kapitalistični razvoj.

Nedvomno je drobni lastnik, ki je prav tako ekonomsko odvisen, sestavni del tega kmečkega prebivalstva, saj je njegov obstanek — zaradi majhnega gospodarskega pomena, kakršnega ima, spričo družbenega položaja, izključenosti iz privilegijev sistema, nemožnosti, da bi se okoriščal s krediti itd., samo gola ekonomska eksistenca. Čeprav ne pripada višjemu sloju, pa se drobni lastnik zaradi pomanjkanja samostojne srednje posesti nujno počuti psihološko «višjega».

Taka opažanja pa imajo samo pogojno svoj pomen. Cedalje večje spreminjanje kmetijskega prebivalstva v prave kmetijske delavce, proletarce, zlasti na območjih okoli hipertrofiranih latinskoameriških mest in velikih rudarskih središč, povečanje števila mezdnih kmetijskih delavcev na velikih plantažah monokultur, ki so v rokah tujega kapitala, dalje na tistih veleposestvih, kjer je obdelava sodobnejša — močno vpliva na to, da se kmet spreminja v potencialno revolucionarni razred, ki ima v Latinski Ameriki največjo specifično težo. V takih okoliščinah se kot činitelj največjega pomena pojavlja delovanje delavskih političnih strank in naprednih gibanj. Njihova dejavnost je zadnje desetletje čedalje bolj usmerjena v vas in je zmerom bolj uspešna. Od druge svetovne vojne naprej prodirajo do kmeta, kljub njegovi odrezanosti, revolucionarni dogodki na celini in puščajo v njem globoko sled.

Vse to so činitelji, ki so v kratkem času na mentaliteto latinskoameriškega kmeta vplivali močneje kot prej cela obdobja. Latinskoameriški kmet začenja v sodobnem dogajanju postavljati svoje zahteve, ali pa se pridružuje zahtevam časa, zahtevam, ki jih postavlja družbena stvarnost. V tem smislu je značilen primer kubanskega kmeta, ki se je po ostrem pritisku in nezaslišanem izkoriščanju diktature v zelo kratkem času spremenil v poglavitno oporo predvsem agrarne revolucije, ali pa primer bolivijskega kmeta, ki se čedalje bolj zaveda pomena oboroženega boja proti stoletnemu sovražniku — señoru. Sicer pa ima isti pomen tudi dejtvo, da so začeli kmetje v Čilu, prvikrat v zgodovini te države, dajati svoje glasove strankom delavskega razreda.

* Beseda «kmečko prebivalstvo» za latinskoameriške okoliščine ni najustreznejša. Podobno kot v Latinski Ameriki nimajo «vasi» po evropskem zgledu, ker ni koncentracije delovne sile v kmetijstvu, tako tudi nimajo «kmeta» v pri nas običajnem smislu besede.

PROCES PROTI VOJNIM ZLOČINCEM V ZAHODNEM BERLINU

Bivši visoki častniki obtoženi pomora Židov

Po vojni so bili vsi na uglednih mestih in celo v policijski službi

BERLIN, 11. — Pred porotnim sodiščem v zahodnem Berlinu se je pričel proces proti skupini višjih častnikov SS, ki so obtoženi, da so pokončali «vsaj» 11.000 židovskih starčkov, žena in otrok, ki so jih z racijami polovili na sovjetskem ozemlju, ki ga je okupirala Wermacht v prvih mesecih napredovanja nemških čet. Obtožence so aretirali šele pred kratkim po nalogu posebnega sodišča za denacifikacijo v Ludwigsburgu. Po vojni jim je uspelo vključiti se v civilno življenje Zahodne Nemčije in v trenutku obtožbe so imeli odgovorna mesta v zvezni upravi, pri posameznih «Länder» ali so bili v zasebnih službah.

Glavni obtoženec, bivši polkovnik SS dr. Alfred Filbert, ki ima 57 let, ravnatelj nekega bančnega zavoda v Berlinu, je od oktobra 1941 poveljeval «Einsatzkommando 9», ki je imel nalogo zatiranja Židov ter drugih, ki so bili krivi za «antinacistična dejanja» v sovjetskih okrožjih Wilne in Vitebska. Kot je pokazala preiskava, Filbert ni bil navaden «izvajalec ukazov», temveč je osebno sodeloval pri izdelavi načrtov, ki sta jih še pred izbruhom sovražnosti na vzhodni fronti predložila neposredna sodelavca Hitlerja Himmler in Heydrich. Dokazano je tudi bilo, da je bivši polkovnik lastnoročno ugonobil številne Žide in antinaciste.

Zaradi sodelovanja pri množičnem pomoru se mora zagovarjati še pet drugih višjih častnikov SS, ki so bili včasih podrejeni bivšemu polkovniku: Gerhard Schneider, 51-letni državni svetnik v vladi Nižje Saške, Bodo Struck, 53-letni višji komisar pri policijskem ravnateljstvu v Hannovru, Wilhelm Greiffenberger, 61-letni šef računovodstva nekega industrijskega kompleksa v Toegingu na Bavarskem, Konrad Fiebig, 52-letni funkcionar nekega zveznega oddelka v Münchenu, in Heinrich Tunnat, 49-letni pomočnik generalnega tajnika obrtniške zbornice za Nižjo Saško.

TEL AVIV, 11. — Sklep visokega izraelskega sodišča o prizivu, ki ga je vložil Adolf Eichmann proti obsodbi na smrt, bo objavljen v začetku junija. Če bo visoko izraelsko sodišče Eichmannov priziv zavrnilo, bo ta lahko zaprosil za pomilostitev predsednika države.

Nepoznana telesa v vesolju

SEATLE, 11. — Ameriški pilot Joe Walker, ki je nedavno z letalom «X-15» dosegel rekordno višino 75.000 metrov, je včeraj na neki znanstveni konferenci o izkoriščanju vesoljstva v miroljubne namene izjavil, da filmi, ki jih je med svojim poletom snemal, odkrivajo, da krožijo v vsemirju še nepoznana telesa. To je že drugič, da se pri letenju v velikih višinah opazijo podobna telesa. Walker je izjavil, da imajo ta telesa obliko stožca in plošče, da pa je nemogoče oceniti njihove dimenzije, ker še ni znano, v kateri daljavi letijo. Pilot se ne spominja, da bi jih videl z lastnimi očmi.

V kratkem bo letalo «X-15» poskusilo doseči nov rekord, in sicer 85.000 metrov višine. Pričakujejo, da se bo isto letalo ob koncu letošnjega leta povzpelo celo do 120.000 metrov. Poleg tega je Walker izjavil, da bo glavna naloga teh poletov proučevanje omenjenih neidentificiranih predmetov.

V TOLEDU V ZDA

Več oseb mrtvih pri eksploziji v tovarni

TOLEDO (ZDA), 11. — Tri velike eksplozije so včeraj popoldne popolnoma porušile tovarno kemičnih proizvodov v Toledu. Eksplozija je povzročila v mestu precejšen preplah. Domnevajo, da je bilo ob eksploziji v tovarni okrog 60 delavcev. Vzroki eksplozije niso še znani.

Po zadnjih vesteh je eksplozija povzročila devet mrtvih in 34 ranjenih. Treh uradnikov tovarne niso še našli.

Rudniška nesreča v Belgiji

CHARLEROI, 11. — V premogovniku «Petit Try» v Lambusartu je zasulo šest rudarjev, pet Italijanov in enega Belgijca. Tri so že odkopali mrtve. Nadaljujejo delo, da bi odkopali še ostale tri. Malo je upanja, da so še živi.

Smrtne žrtve zemeljskih plazov

SONDRIO, 11. — Reševalne skupine so preteklo noč odkopale tri mrtve delavce, ki jih je zasulo pri gradnji nekega predora. Delo reševalcev je bilo zelo otežkočeno in so morali uporabljati varilne aparate, da so lahko potegnili izpod železnih opornikov ubite delavce.

V Ul. Cardinale Garampi v Rimu, kjer so začeli graditi neko novo stavbo, je zemeljski plaz pri izkopavanju temeljev zasul tri delavce. 37-letni Vittorio Reali je bil na mestu mrtev, ostala dva delavca pa so rešili gasilci in ju odpeljali v bolnišnico.

V Astiju je prišlo do nenavadne in hude nesreče. Nekemu avtomobilistu je postalo slabo, da se je onesvestil, preden je lahko avto ustavil. Avto je potem brez kontrole zavozil na drugo stran ceste ter trčil v neki motor in kolo. Na motorju je bil 16-letni deček, ki se je pri padcu ubil, na kolesu pa je bil njegov 14-letni bratranec, ki je hudo ranjen. Dečka sta se vračala iz šole

TRI OSEBE MRTVE IN MNOGO RANJENIH

Najhujši potres po 1957 v Mehiki

Voda v laguni Nuxco se je tako segrela, da so živali v njej poginile

MEHIKA, 11. — Danes dopoldne je hud potres zajel obširno področje južne Mehike (od Acapulca na Pacifiku do države Pueblas). Sunki so bili tako močni, da so se pokvarile igle v seizmografih.

Po poznejših vesteh so med potresom umrle tri osebe (dve je zadela srčna kap). V glavnem mestu Mehike je kakih 50 oseb ranjenih, v Acapulcu 16 in še več drugih v raznih krajih v notranjosti dežele. V Acapulcu, kjer je bil potresni sunek zlasti močan, so nekateri hoteli utrpeli veliko škodo. V Chilpancingu, glavnem mestu države Guerrero, sta se zrušili dve hiši. Tudi nekateri zvoniki so se zrušili. V mestih Iguala, Taxco, Vera Cruz in drugod je potres napravil mnogo škode.

Nekatere ceste so onesposobljene za promet, ker se je teren na mnogih mestih ponižal.

Današnji potres je najhujši po letu 1957, ko je bilo 56 smrtnih žrtev.

V laguni Nuxco (država Guerrero) se je slišalo podzemno grmenje in pojavila se je istočasno žveplena para. Voda v laguni pa se je tako pogrela, da je vsa favna v laguni poginila.

* * *

FIRENCE, 11. — Observatorija v Firencah in Faenzi sta zabeležila močne potresne sunke z jakostjo pete in šeste stopnje Mercallijeve lestvice. V raznih krajih, kjer so bili potresni sunki močnejši, je prebivalstvo zapustilo domove pred strahom novih sunkov. Kot poročajo, potres ni povzročil človeških žrtev in niti ne škode na stavbah.

Pri prometni nesreči dve smrtni žrtvi

LATINA, 11. — Na Via Appia je prišlo do hude prometne nesreče, pri kateri sta bili dve osebi mrtvi. Osebni avtomobil iz Latine, ki ga je vozil Gaspare Rossi in v katerem je bila tudi gospa Onoria Falso, je bil namenjen v Castelforte. V nasprotni smeri je privozila iz Gaete avtocisterna, natovorjena z mineralnim oljem, ki jo je vozil 49-letni Angelo Pallagrotti in na kateri je bil tudi njegov pomočnik Rocco Bruni. Pri trčenju se je osebni avtomobil popolnoma razbil in oba potnika sta bila smrtno ranjena. Avtocisterna pa se je prevrnila v prekop Lima, ki teče ob cesti. Pomočnik šoferja Bruni je takoj skočil iz kabine in priplaval do brega, medtem ko je petrolej začel uhajati iz razbite cisterne. Takoj nato se je zavedel, da njegov kolega ni mogel iz kabine in mu je pretila nevarnost, da utone. Vrgel se je ponovno v vodo, priplaval do svojega tovariša in ga rešil. Ranjenca iz zasebnega avtomobila so takoj odpeljali v bolnišnico v Terracino, kjer sta nekaj ur pozneje umrla.

Blaznež je streljal na mater

ARMA DI TAGGIA, 11. — Ko je delal na vrtu, je neki vrtnar nenadoma znorel in začel streljati na mater ter jo hudo ranil. Nato je zbežal na cesto, šel do financarske kasarne in skozi okno sprožil nekaj strelov proti stražmojstru, ki ga na srečo ni zadel. Zatem je blaznež ranil neko mimoidočo osebo in končno je začel streljati proti štirim osebam, ki jih pa prav tako ni zadel. Karabinjerjem je uspelo blaznža aretirati v bližini železniškega prehoda. Njegovo mater so sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo.

Junaški 11-letni rešitelj

PIAN DI MELETO, 11. — Enajstletni deček Natale Monaldi je včeraj rešil iz prekopa nekega petletnega dečka, ki je po nesreči padel v vodo. Monaldi se je igral ob vodi skupno z drugimi otroki, ko je zaslišal klice na pomoč malčka, ki se je potapljal. Kljub temu, da so bile na bregu tudi odrasle osebe, se je Monaldi vrgel v vodo in potegnil otroka na breg. Nato si ga je naložil na ramena in ga odnesel domov.

DUNAJ, 11. — Organizacija avstrijskega odporniškega gibanja zahteva nov proces proti vojnemu zločincu Theodoru Souceku, ki je bil leta 1948 obsojen na smrt, nato pa amnestiran. Nedavno so ugotovili, da je imel Soucek ožje stike z bivšim belgijskim generalom «SS» Robertom Juanom Verbelenom.

Požrešnost po cigaretah

EDINBURG, 11. — Gospa Mary Campbell je izjavila, da je na srečo ozdravela od požrešnosti po cigaretah. Ko je bila noseča, je začela jesti cigarete, ki so ji šle tako v slast, da jih je pojedla po sto na dan. Čez nekaj časa ji je začelo postajati slabo in vsa zaskrbljena je šla v bolnišnico, kjer so jo na srečo ozdravili. Sedaj sicer še pokadi deset cigaret dnevno.

Neurja v Avstriji

DUNAJ, 11. — Včeraj so zajele nižjo Avstrijo velike nevihte, med katerimi se je usula tudi debela toča. Deževje je povzročilo poplave in uničilo mnogo kmetijskih pridelkov. Na področju Hollabrunna je neurje porušilo nekaj hiš, vse ostale pa so bile več ali manj poškodovane. Pri tem so zgubile življenje tri osebe, med katerimi tudi gasilec, ki je pomagal reševati ponesrečence. Neurje je uničilo zlasti sadovnjake in vrtove. V Steinbergu je padala tako debela toča, da je razbila vsa stekla na oknih.

CAMBRIDGE, 11. — Znanstvenikom inštituta za tehnologijo v Massachusettsu je uspelo ujeti odsev žarkov, ki so jih poslali proti Luni. Znanstveniki so s posebnim aparatom poslali proti Luni trinajst rdečih žarkov. Po dveh sekundah in pol so s teleskopom videli na Luninj površini odsev žarkov.

Rita Tushingham in Murray Melvin, protagonista [illegible] «Okus po medu», ki je bil prikazan na festivalu v [illegible]

Članek «Borbe» o Djilasu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 11. — V ponedeljek se bo bivši član politbiroja CK Jugoslavije in nekdanji predsednik zvezne skupščine Milovan Djilas v tretjič pojavil pred beograjskim okrožnim sodiščem zaradi svojega sovražnega delovanja. Aretacijo Djilasa je skoraj vse svetovno časopisje na dolgo in široko komentiralo in lahko se reče, da je s svojim pisanjem prizadejalo prav njemu največ škode, ker je še bolj jasno prikazalo prave motive Djilasovega delovanja.

Današnja «Borba» v članku pod naslovom «Problem, ki ni jugoslovanski», komentira zavzemanje raznih inozemskih krogov za «primer Djilasa». «Borba» navaja obljubo, ki jo je Djilas dal ob izpustitvi, da ne bo storil nič, kar bi bilo v nasprotju z jugoslovanskimi zakoni, in ugotavlja, da dejstva kažejo, da se je Djilas poslužil prevare, da bi bil izpuščen so, kot je napovedano, izšla prav iz zapora, da bi lahko nadaljeval svoje sovražno delovanje. Knjiga «Razgovori s Stalinom», ki 25. maja, piše «Borba», je napisana z namenom, da posluži kot instrument hladne vojne. «Knjiga je temu namenu poslužila že prej, kot je izšla,» ugotavlja «Borba» in v zvezi s tem citira pisanje raznih inozemskih listov. Tako se atenski list «Apogevmatini» sklicuje na «zgodovinske dokaze» Djilasa in podtika Jugoslaviji šovinistične namene na Balkanu, čeprav je dobro znano, da se je Jugoslavijo leta in leta trudila za zboljšanje odnosov prav z Grčijo in skušala, da organizira na osnovi miroljubne koeksistence odnose z vsemi svojimi sosedi.

«Djilas je bil aretiran in bo odgovarjal pred sodiščem,» ugotavlja «Borba», «ker je navadno orodje ideologije sil, ki imajo v načrtih hladno vojno in težijo za tem, da bi kompromitirale Jugoslavijo prav zato, ker je ona v prvih vrstah načelne borbe proti avanturističnim koncepcijam, zato, ker je postal orodje v izvajanju hladne vojne, zato, ker je brez dovoljenja objavil materiale, do katerih je prišel kot državni funkcionar.»

«Borba» ugotavlja, da je znano, da je Churchill za objavo svojih spominov dobil dovoljenje parlamenta. Djilas, ugotavlja «Borba», je prišel ponovno navzkriž z zakoni, ki so manj strogi kot v mnogih drugih državah. Potem, ko ugotavlja, da je tragično pri vsem tem, da se za Djilasa zavzemajo celo nekateri, ki uživajo ugled v svoji sredini, «Borba» zaključuje: «Mi hočemo mir, svobodo in konstruktivno sodelovanje med vsemi narodi in državami na svetu. V nevarni dobi, ko hodi svet ob robu prepada, ne moremo in ne bomo dovolili, da bi kakršen koli razposajeni in pobesneli malomeščan prizadejal škodo velikim ciljem, ki smo si jih postavili.»

B. B.

Danes v Firencah začetek glasbenega festivala

FIRENCE, 11. — Jutri se bo pričel XXV. florentinski glasbeni festival z opero «Antigona». To opero je skomponiral Tommaso Traetta in ni bila več uprizorjena od 18. stoletja. Sedaj pa jo je Aldo Rocchi predelal in jo včeraj na posebni predstavi za tisk navzočim «predstavil»; pri tem mu je pomagal še režiser Aleksander Fersen ter superintendant florentinskega občinskega gledališča Votto. Dirigiral bo Nino Sonzogno, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Lucille Udovich, Anna Maria Rota, Irene Companeez, Mirto Picchi in Agostino Lazzari.

Razstava del bienalskih nagrajencev

BENETKE, 11. — V okviru posebnih razstav XXXI. beneške bienale zbuja že sedaj posebno zanimanje «razstava nagrajencev od 1948 do 1960», ki bo v Ca' Pesaro, kjer je sedež mednarodne galerije moderne umetnosti. To razstavo organizira odbor, ki mu predseduje prof. Rodolfo Palluchini, bivši generalni tajnik Biennale, sestavljata pa ga še prof. Franco Russoli, ravnatelj nadzorništva galerij v Milanu, ter dr. Guido Perocco, ravnatelj galerije moderne umetnosti v Benetkah. Na razstavi bodo dela (po tri za slikarje in grafike in po dve za kiparje) 46 umetnikov; ti umetniki so: George Braque (Franc.), Henry Moore (Vel. Brit.), Giorgio Morandi, Giacomo Manzù, Marc Chagall (Franc.), Mino Maccari, Henri Matisse (Franc.), Ossip Zadkine (Franc.), Carlo Carrà, Marcello Mascherini, Luciano Minguzzi, Frans Masereel (Belg.), Giuseppe Viviani, Raoul Dufy (Franc.), Alexander Calder (ZDA), Bruno Cassinari, Bruno Saetti, Marino Marini, Emil Nolde (Nemč.), Tono Zancanaro, Max Ernst (Nemč.), Jean Arp (Franc.), Joan Mirò (Sp.), Giuseppe Santomaso, Pericle Fazzini, Paolo Manaresi, Cesco Magnolato, Jacques Villon (Franc.), Lynn Chadwich (Vel. Brit.), Shiko Munakata (Jap.), Aldemir Martins (Braz.), Afro, Emilio Greco, Anton Mušič, Anna Salvatore, Carlo Mattioli, Osvaldo Licini, Umberto Mastroianni, Mark Tobey (ZDA), Eduardo Chillida (Sp.), Fayga Ostrower (Braz.), Lojze Spacal, Hans Hartung (Franc.), Jean Fautrier (Franc.), Emilio Vedova in Pietro Consagra.

Nov Fellinijev film

RIM, 11. — Federico Fellini je angažiral Silvo Koscino za svoj prihodnji film. Režiser bo začel snemati film v prihodnjih dneh in Koscina bo za snemanje prva na vrsti. Drugi doslej angažirani igralci so: Marcello Mastroianni, Anouk Aimée, Claudia Cardinale in Sandra Milo. Koscina je dejala, da ne more ničesar povedati o vlogi, ki jo bo interpretirala, niti imena ne; tako namreč hoče Fellini.

Lenin in Shakespeare najbolj prevajana

Organizacija UNESCO je objavila seznam prevedenih del, ki jih ljudje po vsem svetu [illegible] bolj bero. V obdobju 1960 [illegible] so bila med prevodi na prvem mestu Leninova dela. Izmed [illegible] poslovnih del so največ prevajali Shakespearove drame in [illegible] medije. Na drugem mestu [illegible] Tolstoj in Jules Verne. Tretje mesto pa si delita Dostojevski in avtorica kriminalk Agatha Christie. Leta 1960 je bilo [illegible] javljeno v 29 deželah 134 [illegible] vodov Shakespearovih del. [illegible] stojevi «Ana Karenina» in «Vojna in mir» ter druga avtorjev [illegible] dela so izšla v 122 prevodih. [illegible] prav tako romani Julesa Verna. Ljubitelji kriminalk so brali [illegible] la Agathe Christie v 109 jezikih. Letni seznam prevodov obsega skupno nad 31 tisoč knjig, ki [illegible] jih prevedli v 58 deželah. [illegible] številu prevedenih knjig se [illegible] prvem mestu leposlovna dela, [illegible] nato pravna, dela s področja družbenih znanosti, pedagogika, zgodovina, zemljepis, [illegible] filozofija in teologija in na [illegible] cu seznama še jezikoslovje. [illegible] več tiskanih prevodov izide v mnogojezični Sovjetski zvezi (nad 5500), sledijo: obe Nemčiji, Češkoslovaška, Italija, Francija, Spanija, ZDA, Nizozemska, Švedska. Čeprav je med prvimi v povprečju na prvem mestu v poslovje, v nekaterih delih vendarle prednjačijo drugi [illegible] ge, v Veliki Britaniji teologija, Bolgariji družbeno-politične, ZDA zgodovinske, zemljepis, biografske itd. Med prevedenimi deli so dobro zastopani Nobelovi nagrajenci. Največje naklade [illegible] majo dela Pearl Buckove, Ernesta Hemingwaya, Alberta Camusa, Rabindranatha Tagoreja, Bernarda Shawa in Thomasa Manna. Med najbolj prevajanimi avtorji sta tudi Anton P. Čehov in Nikita Hruščov. Dela Hruščova so prevedli v 12 deželah v [illegible] jezikov. Stalinova dela so [illegible] 1960 doživela samo 7 izdaj v [illegible] prevodov.

William Shakespeare je bil Arabec?

BAGDAD, 11. — Študentje [illegible] terarnih ved v Iraku skušajo [illegible] kazati, da je bil dramatik William Shakespeare Arabec. [illegible] iskave v tej smeri so se [illegible] po izjavah profesorja dr. [illegible] Al-Hulusija v okviru debate [illegible] iraški televiziji o «vplivu [illegible] ske kulture na Zahodu». Dr. [illegible] Hulusi je odločno zatrdil, da [illegible] bil «Shakespeare po izvoru [illegible] rabec. Imam goro dokazov, [illegible] mimo vsakega dvoma dokažejo, da je imel Shakespeare [illegible] sko kri». Že pred nekaj [illegible] med Fared Al-Sidijat razvil [illegible] teorijo, po kateri je neki [illegible] ski mornar odšel v Anglijo [illegible] tam postal slaven kot William Shakespeare. Al-Hulusi poudarja nadalje, da so Irak in [illegible] iraški kraji v «Tisoč in [illegible] či» omenjeni mnogo bolj [illegible] sto kot katera koli druga [illegible] in to dopušča domnevo, da [illegible] bil prvi zbiralec teh pripovedk, kak Iračan. Ni pa meja [illegible] javam, ki jih je mogoče [illegible] med pripovedkami iz «Tisoč [illegible] ene noči» in Shakespearom. [illegible] cer pa so tudi splošne podobnosti [illegible] dramatika (velike oči, poste[illegible] vi, čutna usta, semitski nos), [illegible] njegovo pojmovanje žlahtne [illegible] ženske in zakona, njegova [illegible] v nadnaravnost in uporaba [illegible] no arabski znaki.

Preveč so plačani angleški filmski igralci

LONDON, 11. — Angleški filmski producent Ivan [illegible] je v članku za filmsko revijo «The Director» izjavil, da [illegible] angleški igralci dostikrat [illegible] čani več, kot veljajo, «Seveda ločno proti velikim honorarjem za pomembne igralce,» je [illegible] ter pristavil, da zaradi [illegible] kanja igralcev postanejo [illegible] tudi tisti, ki sicer niso. [illegible] je dejal, da so igralci, ki [illegible] jemajo do 40.000 šterlingov [illegible] film (približno 70 milijonov [illegible] medtem ko njihovo ime na [illegible] narodnem tržišču nič ne pomeni.

Jayne Mansfield je prispela v Rim

RIM, 11. — Filmska igralka Jayne Mansfield je v spremstvu moža Mika Hargitaya ter [illegible] otrok — od katerih ima [illegible] Mary 11 let, Mike 4 leta in [illegible] tan 20 mesecev — prispela [illegible] New Yorka na letališče [illegible] cino. Jayne Mansfield bo [illegible] dva meseca in pol v Rimu [illegible] delovala bo pri filmu «Panda [illegible] ton», ki ga režira G. Sherman.

Igralka Ann Miller v dveh dneh ob dva moža

SANTA MONICA (Kalifornija), 11. — Filmska igralka [illegible] plešalka Ann Miller je v [illegible] dneh izgubila dva moža. [illegible] je bil namreč anuliran [illegible] kon z milijonarjem Arthur [illegible] Cameronom, ki ima 61 let. [illegible] nes pa je postala definitivna [illegible] njena razporoka s petrolejskim magnatom Billom Mosseom. [illegible] ima 42 let. Cameron je [illegible] razsrdil igralko, ko je dejal, [illegible] se ne spominja, da bi se [illegible] njo lani marca poročil, in [illegible] ji je brzojavko, s katero [illegible] nja njuno «zarokoo».

V Splitu je umrl 78-letni [illegible] demik in znani arheolog [illegible] hovil Abramič, ki je bil [illegible] leta direktor splitskega [illegible] loškega muzeja. Akademik [illegible] bramič je raziskoval najdbe [illegible] Grčiji, Severni Afriki, [illegible] ziji, Italiji in Jugoslaviji.

PORAJA SE NOVA BRAZILIJA

Po poti neodvisnosti in sodelovanja

Večina Brazilcev se izraža v prid samostojne zunanje politike - Srdito nasprotovanje reakcije

Slika, ki ponazoruje, kako so razdeljeni pristaši in nasprotniki nove brazilske zunanje politike je približno sledeča: vtem ko je ekstrajna desnica prepričana, da bi morala dežela ostati v okviru dosedne zahodne in proameriške politike, pa dokazuje tako imenovana «nova šola», da se Brazilija ne more dalje razvijati, še manj postati velika napredna država, ako v mednarodnem življenju ni docela samostojna ter ne vodi povsem neodvisne zunanje politike. Svoje, brazilske zunanje politike, kar pomeni v prvi vrsti takšno politiko, ki ni vezana na nobeneno izmed obeh blokov.

Realistično stališče omenjene «nove šole» je našlo svoje potrdilo takoj po končani konferenci v Punta del Este, toda prav zaradi tega so se proti njemu tem bolj zagnale vse konservativno-reakcionarne sile Latinske Amerike, kar je zadnji čas prišlo do poudarjenega izraza.

Glede tega, namreč na kakšnih temeljih in sledeč katerim načelom bi se imela dalje razvijati brazilska mednarodna politika, pa je bilo zelo važno poznati, oziroma vedeti, kako o tem mislijo najširše množice državljanov. Vedno dnevnik v Rio de Janeiru «Jornal do Brasil» je zaradi tega poveril posebni ustanovi, nekakšnemu brazilskemu Galloupu, naslovu, da s pomočjo najsodobnejših metodov in metod ugotovi mnenje in razpoloženje Brazilcev v pogledu omenjenega vprašanja.

Ljudem sta bili postavljeni dve vprašanji: prvič, ali smatrajo, da bi morala zunanja politika Brazilije še naprej ostati neodvisna, kot doslej, ali pa bi se morala opredeliti v nevtralno; drugič, ali so mnenja, da ZDA po konferenci v Punta del Este (kjer je brazilska delegacija nastopila neodvisno) ravnajo z Brazilijo boljše, nespremenjeno ali slabše.

Ogromna večina anketirancev se je izjavila za novo zunanjo politiko skontinenta na kontinentu. Od vsakih sto ljudi, pripadajočih raznim slojem in poklicem ter različne starosti, jih je 86 odgovorilo, da se strinjajo z dosedanjo neodvisno zunanjo politiko, kakor tudi, da je treba to še naprej razvijati, dokler bi se ne spremenila v nevtralistično. Komaj 14 oseb na sto je dalo negativno odgovor, ali pa sploh ni odgovorilo.

Iz tega je razvidno, da so tisti, ki smatrajo — kot trdi brazilska desnica — da bi dosedanja neodvisno stališče škodilo nacionalnim interesom, da so, torej le ljudje v manjšini.

Na drugo postavljeno vprašanje pa jih je polovica odgovorila, da ZDA, odkar Brazilija vodi svojo neodvisno politiko, z njo boljše postopajo. Četrtina, da se ti odnosi niso spremenili, manjši odstotek stoji na stališču, da se je zanje poslabšalo, ostali pa enostavno pravijo, da ne vedo odgovoriti.

Toda to, da je večina Brazilcev za neodvisno in aktivno brazilsko mednarodno politiko, oziroma za to, naj bi se ta še naprej razvijala v tej smeri, ni edina zanimiva stran ankete. Hočemo posredovati bralcem še nekatere podatke. Med onimi, ki so za neodvisno brazilsko stališče v zunanji politiki, ki jih je pretežno število, ki sodijo med bogate ali dobro stoječe (65,63 odstotka), po starosti med mlade (69 odst.), pa še med izobražence (85 odst.). Pomeni, da je tako imenovani srednji sloj, ki vanj sodi tudi razumništvo, dokaj napreden, vsaj, dokler vidi v napredku zagotovljene svoje interese.

To stališče deli tudi nacionalna industrijska buržoazija, pa tudi večina ljudi iz upravnega aparata in javnih ustanov, kakršnih je v Rio de Janeiru veliko število. Kar je zanimivo, je nadalje tudi to, da je prav med izobraženstvom najbolj trdno zakoreninjeno mnenje o pravilnosti takšne neodvisne zunanje politike, oziroma, da bi jo bilo treba razviti v nevtralistično, in sicer v izvenblokovskem, oziroma protiblokovskem smislu.

Tako je našlo svoje potrdilo v ljudskem mnenju to, kar se je začelo plaho razvijati že v času Kubička, se za Quadrosa razvilo v jasno zavest ter se končno pod predsednikom Goulartom začelo uresničevati.

Seveda ,nasprotniki pa tudi ne drže rok križem. Številčno so sicer, kar potrjujejo tudi podatki same ankete šibki, toda sredstva, ki z njimi razpolagajo, pa zveze, ki jih imajo, zadostujejo, da se lahko krepko zoperstavljajo politiki, ki jo skušata uveljaviti predsednik Goulart in minister Dantas. Ti nasprotniki imajo svoje zveze z inozemstvom in ravnajo tako, kot bi prejemali direktive od nekega enotnega poveljstva. Njihova politična borba je metodična in elastična: zdaj so v obrambi, nakar preidejo v napad, pač kakršna je situacija, kakršni so pogoji. Ta akcija je povsem enaka oni, ki je v Argentini zrušila Frondizija, kjer se je, čeprav mnogo manj odločno, tudi poskušala uveljaviti določena bolj neodvisna in deželi bolj ustrezna neodvisna politika.

Reakcija vodi svoj odpor v znamenju borbe proti «komunizmu», kot vselej v podobnih primerih, pri čemer se poslužuje vseh sredstev. Tako se na pr. proti tistim časopisom, ki se jim nočejo pridružiti, iz enostavnega razloga, ker stoje na stališču, da je za Brazilijo edini porok njenega razvoja in sreče prav v njeni neodvisni politiki splošnega sodelovanja med narodi na enakopravni osnovi, v njeni politiki neangažiranosti v blokih in nevmešavanja glede Kube, proti tem časopisom se, kot poudarjeno, uporabljajo metode pravcate ekonomske blokade.

Ti napori reakcije so povsem razumljivi. Namreč, gotovo je, da pač takšna samostojna zunanja politika, za kakršno se navduši večina brazilskega ljudstva, ne more po drugi plati ostati povsem brez vpliva tudi na razvoj same notranje situacije. Težko si je zamisliti določena napredna stališča neke dežele, kar zadeva njene mednarodne odnose, vtem ko bi hkrati navznoter skušala uveljavljati nekaj, kar bi bilo reakcionarno in konservativno. In nasprotno. Potemtakem je pričakovati v Braziliji ustreznega napredka tudi v procesu novega razporejanja notranjih struktur, bodisi na področju gospodarstva, socialnih vprašanj kot politike. In prav tega se boje tiste sile, ki se danes tako ostro postavljajo proti namenom predsednika Goularta in njegovih sodelavcev, pravi v svojem uvodniku «Jornal do Brasil», «Demokratične sile morajo podpreti to vladno zunanjo politiko, ki jo sedaj ustvarjamo, ker je ona danes vsa naša moč, vsa slava Brazilije!» In pri tem človek rad veruje, da se bodo stvari v Braziliji povsem drugače razvile kot v Argentini.

Kmetje v okolici Pavie zahtevajo višje cene mleku in pogodbo z industrialci, ki pa so njihovo zahtevo odbili. V znak protesta ga razlivajo na tla

DELAVSKI ORGANIZATOR IN PISATELJ

Jože Zavertnik in njegovo življenje

Zaradi svojega naprednega delovanja je bil že mlad ob službo - Leta 1893 je na Dunaju ustanovil časopis «Delavec», ki je nato izhajal v Trstu Svoje delo je nadaljeval v ZDA, kjer je tudi umrl

Jože Zavertnik se je rodil v Škofljici pri Ljubljani 2. januarja 1869 in je izgubil očeta že kot šolar. Dokončal je tri razrede ljubljanske gimnazije, potem pa ga je pot zanesla k morju, v Pulj, k mornarici, kjer je bil sedem let. Zatem je dobil službo pri železnici, najprej kot vlakovni sprevodnik potem pa kurjač na lokomotivi.

Železničarji stare Avstrije so bili med najbolj organiziranimi delavci. Zavertnika so poznali kot spretnega človeka, dobrega organizatorja, ki je znal sukati pero v nemškem in slovenskem jeziku. Zato so ga namestili v uredništvu lista «Eisenbahner» (= Železničar) na Dunaju, kjer je postaj tudi upravnik tega lista. Brž je začel tudi s pisanjem in izdajanjem slovenskega delavskega lista.

Leta 1893 je ustanovil slovenski delavski list, «Delavec», ki je začel izhajati na Dunaju. Takrat so bili strogi tiskovni predpisi, zato je iznajdljivi Zavertnik začel izdajati istočasno še list «Svoboda» samo zato, da je slepil oči strogi cenzuri. V resnici pa sta bila oba lista enotna. List «Delavec» je večkrat menjaval sedež uredništva in tiskarno, bežal je pač pred nasilnimi posegi krutih cenzorjev. Tako je izhajal najprej na Dunaju, potem v Ljubljani, zatem v Zagrebu in spet na Dunaju. Tudi v Trstu je nekaj časa izhajal. Tiskala ga je tiskarna Tomasich. Zavertnikov list «Delavec» s podnaslovom «List za intesere slovenskega delavskega ljudstva», je imel pač burno življenje zaradi takratnih težkih razmer, skozi katere se je prebijal slovenski in avstrijski proletariat.

Zavertnik pa je v istem času pisal tudi v druge delavske liste, med drugim tudi v «Arbeiterzeitung», osrednje glasilo avstrijskih delavcev na Dunaju.

V času, ko je bil Jože Zavertnik nad vse agilen sodelavec v delavski politični in strokovni organizaciji, je začel postajati Trst središče delavskega gibanja. Prav tako zato so prenesli uredništvo «Delavca» v Trst in Zavertnik se je preselil za nekaj časa k morju.

Časnikar Jože Zavertnik se je tedaj seznanil in spoprijateljil z Etbinom Kristanom, ki je veljal za voditelja naprednega delavstva. Zavertnik se je spoznal tudi s pisateljem Ivanom Cankarjem, ko je živel na Dunaju.

V času, ko je prišlo v Rusiji do naprednih delavskih zahtev in so v dunajskem parlamentu zaostrile borbe za delavske pravice, je bil ustanovljen «Rdeči prapor», ki se je zatem preselil v Trst, ker je pač našel tu ugodnejša tla v borbi za svoje pravice.

Jožeta Zavertnika je v tistem času vleklo v svet, med naše izseljence. Vkrcal se je na ladjo kot kurjač in je prešel preko Oceana. Zvabil ga je organizator slovenskih izseljencev Martin Konda, ki je leta 1902 ustanovil v Pueblu v Coloradu slovenski list «Glas svobode», pa sam ni zmogel dela v uredništvu.

Jože Zavertnik je postal urednik lista «Glas svobode», ki je bil pozneje za nekaj časa tudi uradno glasilo «Slovenske narodne in podporne jednote», ki so jo tedaj ustanovili v skromnem začetnem zamahu. Ob ustanovitvi je štela SNPJ le nekaj sto članov in začetni kapital je bil dokaj skromen. Danes pa je SNPJ med največjimi organizacijami slovenskih izseljencev v Ameriki in šteje domalo 70.000 članov, od tega 46.000 odraslih članov in nad 20.000 članov v mladinskem oddelku. SNPJ izdaja svoj dnevnik «Prosveto».

Da je postala «Prosveta» tako vpliven slovenski list v Ameriki je precejšnja zasluga Jožeta Zavertnika. On in slovenski novinar in pisatelj Ivan Molek, po rodu iz Bele krajine, sta začela z akcijo, da bi postala «Prosveta» dnevnik. To je bila takrat nujna organizacijska zadeva, saj je začela SNPJ rasti in se razvijati. Zavertnik in Molek sta s svojim predlogom prodrla na VI. redni konvenciji, ki je bila julija 1916. To je bil rojstni dan še danes izhajajočega največjega slovenskega dnevnika v Ameriki. Prvi glavni urednik «Prosvete» je postal Jože Zavertnik, njegov pomočnik pa Ivan Molek.

Ta uspeh, ki ga je dosegel Jože Zavertnik na konvenciji SNPJ, je gotovo eden izmed njegovih najlepših življenjskih uspehov. Zavertnik je s člani vodstva SNPJ nakazal listu temelje, prav zato je bila «Prosveta» pod kasnejšim urednikom Antonom Gardenom med NOB največja zagovornica Titove Jugoslavije in partizanskih borcev za svobodo.

Jože Zavertnik je urejal «Prosveto» vrsto let, urejevaj pa je pozneje tudi druge liste tako «Proletarca». Bil je tudi urednik «Mladinskega lista», ki ga je začela SNPJ izdajati za najmlajše rojake, rojene že v Ameriki. Mladinski list je objavljal tudi članke v angleščini.

Jože Zavertnik je v času, ko je živel v tujini, pisal tudi črtice. Izdal je leta 1905 enega prvih slovenskih koledarjev v Ameriki, «Koledar Glasa svobode», pozneje pa je bil marljiv sotrudnik «Ameriškega družinskega koledarja», ki je izhajal vrsto let v ZDA, vse do let po II. svetovni vojni, ko je začel izhajati Koledar Slovenske izseljenske matice v Ljubljani.

Največje njegovo delo pa je knjiga «Ameriški Slovenci», ki obsega bogato gradivo o naših izseljencih vse od prvih naselnikov pa do 20-letnice Slovenske narodne in podporne jednote. Ta izredna knjiga je izšla za 20-letni jubilej obstoja SNPJ in je še danes med tistimi viri, po katerih segajo vsi, ki se ukvarjajo z vprašanji o naših izseljencih v Ameriki.

Jože Zavertnik je dočakal visoko starost. Umrl je kot osemdesetletnik, dne 28. avgusta 1929 v Clarendonu Hillsu pri Chicagu. Njegovo truplo so upepelili in njegovo žaro so zagrebli na češkem pokopališču v Chicagu, ki je središče SNPJ.

JOZE ZUPANCIC

Ohridsko jezero privablja od leta do leta večje število domačih in tujih turistov. Nadvse je vabljiv zaradi svoje nedotaknjene romantike. Na sliki jadrnica, ki v polnem zaletu reže jezerske valove

NAŠ ŽIVINOZDRAVNIK SVETUJE

Kako z mlekom pravilno ravnamo da se ne bi pokvarilo

Mleko vsebuje mnogo vitaminskih in drugih koristnih snovi Pospešuje rast organizma, posebno kosti - Z njim treba ravnati higienično, ker se sicer z njim prenašajo razne bolezni - Potreba naših kmetov po osrednji moderni mlekarni

Kravje mleko je, poleg mesa edino hranilo živalskega izvora, ki vsebuje v pravilnem razmerju vse tri glavne hranilne sestavine: beljakovine, maščobe in ogljikove hidrate. Poleg teh vsebuje še razne organske sestavine ter veliko vitaminov. V njem so le premajhne količine železa, bakra in vitamina D. Kljub temu je prvovrstna hrana, ki pospešuje rast organizma, zlasti kosti. Primanjkanje vitamina D nadomešča velika množina fosforja in kalcija, ki sta v mleku zastopana v pravilnem razmerju.

Ker je mleko tako pomembna hrana za ljudi in zlasti še za otroke, ni vseeno kako se z mlekom ravna po molži. V ta namen svetujemo naslednje:

1. Mleko spravljamo v okrogle posode z nerjavečega jekla ali emajla. Primerne so tudi aluminijaste posode. Okrogle posode se mnogo lažje čistijo, kakor posode z ostrimi robovi.

2. Posode z mlekom naj bodo vedno pokrite s primernimi čistimi prekrivači. Seveda jih bomo držali čim manj časa v hlevu, da ne bi s prahom zašli v mleko delci govejega blata, ali listja ali pa sena. S tako navlako bi v mleko zašle tudi velike količine našemu zdravju škodljivih klic, ki bi tudi povzročile, da se spremeni njegova organska sestava.

3. Takoj po molži mleko počasi precedimo, in to izven hleva. Tako preprečimo, da bi se delci umazanije raztopili in v mleku porazgubili.

4. Če bomo z mlekom ravnali po zgoraj opisanem načinu, se bo število škodljivih klic v mleku zmanjšalo na polovico, kar bo vplivalo tudi, da bo nezavreto mleko dalj časa uporabno v prehrambene namene.

5. Takoj po molži posode z mleko spravimo v površno prostor, kjer ga zlijemo v večjo čisto posodo. Če bi mleko ostalo dalj časa v hlevu, ki se poleg bakterij nalezlo tudi neprijetnega duha.

6. Posode za mleko, naj bodo vedno skrbno oprane in splaknjene v tekoči vodi. Po pranju jih obrišimo s suho in čisto krpo. Dokazano je, da pride v mleko še največ škodljivih klic, če mleko spravimo v površno splaknjene in posušene posode.

Seveda, če se tako mleko pasterizira, bo vse v redu. Če se pa predela v sir, bodo škodljive klice prešle v sir, kar bodo lahko občutili tisti, ki se bodo hranili s takim sirom.

Če hočemo, da mleko ostane res zdravo, mora biti čimbolj sveže in čisto. Osebje, ki se bavi z molžo, vstekleničenjem in prevozom mleka bi moralo zelo paziti na čistočo. Predvsem od njega je odvisno, ali bo mleko zdravo ali polno škodljivih klic. Klice lahko zaidejo v mleko tudi z vodo, ki jo dodamo mleku.

Jetične krave ali obolele za brucelozo izločajo z mlekom tudi kužne klice jetike ali bruceloze. Poznamo tri vrste jetičnih bacilov: človeškega, kokošjega in govejega. Z govejimi bacili lahko zbolijo za jetiko zlasti otroci. Bruceloza, prenesena na človeka povzroča takozvano malteško mrzlico. Z nehigieničnim ravnanjem z mlekom lahko prenesemo vanj tudi klice, ki niso škodljive, pač pa v kratkem času spremene njegov okus. To so takoimenovane saprofitne klice. Te klice uničimo, ako mleko pred uporabo zavremo. Mleko pa mora vreti vsaj pet minut. Toda tako se ne bomo z vso gotovostjo rešili vseh škodljivih klic. Poleg tega se bo pri vrenju znatno spremenila tudi molekularna sestava mleka in tako zelo zmanjšala hranilna vrednost.

Tudi s pasterizacijo se nekoliko zmanjša hranilna vrednost mleka, vendar veliko manj, kakor z vrenjem. Pasterizacija mleka se vrši v posebnih sredi-ščih.

V splošnem poznamo tri načine pasterizacije: 1. počasnega z ne preveč visoko temperaturo 63—65 stopinj C, ta postopek traja 30 minut; 2. naglega pod visoko temperaturo 72—75 stopinj C, postopek traja 4—20 sekund; 3 hipnega pod zelo visoko temperaturo 84—85 stopinj C, postopek se izvrši v trenutku.

Katerikoli postopek uporabimo, dosežemo vedno skoro popolno uničenje kužnih klic v mleku. Verjetno se s pasterizacijo ne uničijo le klice virusa A epidemičnega hepatitisa, ki povzroča kužno obolenje jeter, ter klice virusa otroške paralize. Te klice pa ne pridejo v mleko po živalih, temveč se prenašajo po osebah, ki ravnajo z mlekom nehigienično, preden ga pripeljejo v središče za pasterizacijo. Zato morajo središča za pasterizacijo tudi strogo nadzorovati, kako se je ravnalo z mlekom, preden je prišlo do njih.

Po pasterizaciji je treba znižati mleku temperaturo na —4 do —6 stopinj C, da zmrzne. Tako se prepreči nadaljnje razmnoževanje klic, ki bi preživele postopek. Temu sledi higiensko vstekleničenje mleka (ki mora vedno biti avtomatično) v steklenice, ki so bile poprej sterilizirane. Tako mleko mora biti uporabljeno najkasneje v 48 urah.

S počasno pasterizacijo nastanejo spremembe na beljakovinah in na maščobah. Uniči se tudi nekoliko kalcija. S hitro in hipno pasterizacijo pod visoko temperaturo so te spremembe le neznatne. Z vsakim postopkom se zmanjša količina vitaminov C1, B1, B2, in B12; vsekakor je zguba vitaminov največja s počasno pasterizacijo. V mleku se vršijo nenehne spremembe. Ko je v dotiku z zrakom, izloča ogljikov dvokis in vsrkava kisik, to je oksidacija mleka, oziroma maščob, ki so v njem. Tako se uničuje vitamin A in mleko dobi neprijeten okus. Ta okus povzročajo oksidacije in spremembe v beljakovinah. Vsaka svetloba in posebno sončni žarki povzročajo množično uničevanje vitaminov, posebno še vitamina C. Mleko, ki ostane na svetlem osem ur po molži, izgubi vsaj polovico vitaminov C. Mleko se primerno hrani v posodi iz aluminija in nerjavečega jekla; v cinasti ali bakreni posodi se vitamin C uniči in mleko dobi neprijeten okus. Steklenice za mleko ne smejo biti svetle barve, temveč temne. V svetlih steklenicah se zelo uničujejo vitamini. Ta članek je bil napisan zato, da naši kmetovalci spoznajo, da je pravilno ravnanje z mlekom možno le v dobro opremljenih središčih za mleko oziroma v posebnih primerno opremljenih mlekarnah. Take mlekarne pa Slovenci na Goriškem in Tržaškem nimajo. Treba jo bo šele ustanoviti. Kmetje, ki bi prodajali mleko v tako mlekarno, bi se morali podvreči pri ravnanju z mlekom predpisom, ki smo jih navedli v tem in v prejšnjih člankih. Da se bi res ravnali tako, bi njihovi hlevi morali biti pod stalnim nadzorstvom za to kvalificiranega osebja, ki bi ga vodil živinozdravnik.

Dr. D. R.

RADIO VELEVIZIJA

Sobota, 12. maja 1962

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 11.45 Vrtljak, pisani odmevi naših dni; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Pariz v lahki glasbi; 14.40 Jugoslovanske ritmične popevke; 15.00 Mali koncert; 15.30 «Brata», radijska drama v dveh delih, ki jo je napisal Mihael Jurjevič Lermontov; 16.50 Kavarniški koncert; 17.45 Sem in tja po lahki glasbi; 18.00 Dante Alighieri: Božanska komedija: Nebesa 26. spev. Prevod Alojz Gradnik; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Pomenki z poslušalkami; 19.20 Italijanski kvarel 20.00 Sportna tribuna: Teden v Italiji; 20.40 Zbor «Krasa»; 21.00 Bedrich Smetana: 5 simfoničnih pesnitev iz cikla «Moja domovina»; 22.00 V ritmu melodij.

Trst

12.28 Tretja stran; 14.20 Dela izkušenih skladateljev; 14.35 Reportaža s Krasa; 15.05 Mali koncert.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 12.40 Glasba po željah; 13.40 Popevke in ritmi od tu in tam; 14.30 Majhen koncert zabavne glasbe; 15.30 Zvrtimo se v ritmu valčka in polke; 15.55 Lahka glasba; 16.00 Glasbeni program s sodelovanjem poslušalcev; 16.45 «Sedem arabeskov» Ralfa Martinuja; 17.40 Jazz-koncert; 18.00 Prenos RL; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.30 Plesna glasba; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

8.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Omnibus; 10.30 Solska oddaja, nadaljevanje Omnibusa; 12.00 Najnovejše popevke; 12.20 Glasbeni album; 15.15 Italijanska folkloristična glasba; 15.30 Tečaj nemškega jezika; 15.55 Vreme na ital. morjih; 16.00 Oddaja za bolnike; 17.20 Simfonični koncert p. v. Avive Enhorna; 18.40 Armando Sciascia in njegov orkester; 18.55 Loterijsko žrebanje; 19.30 Odgovori poslušalcem; 19.45 Knjige tedna; 20.00 Glasbeni album; 21.00 Magična flavta; 21.20 Radijska igra; 22.15 Igrata orkestra Fallabrino in Leoni.

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 Jutri je nedelja; 11.00 Glasba za vas, ki delate; 13.00 Gospod ob 13. predstavlja; 14.00 Naši pevci; 14.40 Glasbeni kotiček; 15.15 Album popevk; 16.00 Program ob 16.; 17.00 Popevke za Evropo; 17.30 Glasbeni cocktail-party; 18.35 Panorama; 20.30 «Lodoletta», Pietra Mascagnija.

III. program

17.00 Vivaldijevi koncert; 18.30 Elliot Carster: kvartet in Wirgil valčkov; 20.00 Vsakovečerni koncert; 21.20 Otvoritev prireditve «XXV. maggio musicale fiorentino» — «Antigona».

Slovenija

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored); 6.30—6.35 Napotki za turiste; 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.35 Češka, poljska in sovjetska zabavna glasba; 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev), Modri mož nad Mrzlim klancem; 9.25 «Pred durmi» in druge domače skladbe; 9.30 Risto Savin: Sonata za violončelo in klavir: (Ciril Škerjanec: violončelo, Aci Berton, cell; klavir); 10.15 Od tu in ondod; 11.00 Tri arije iz Mozartove «Figarove svatbe»; 11.15 Angleščina za mladino — 52. lekcija (ponovitev); 11.30 Blaž Arnič: Divja jaga — simfonična pesnitev; 12.05 Godba JLA igra koračnice; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Melodije ob 12.25; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.20 Iz našega arhiva zabavne glasbe; 14.00 Iz novejše perne literature; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Napotki za turiste; 15.25 Dva koncertna plesa; 15.40 Mariborski ženski vokalni kvintet; 16.00 Vsak dan za vas; 17.95 Gremo v kino; 17.50 Plesni orkester Werner Mueller; 18.10 Med suitami — Georges Bizet: Arležanka, suita št. 1 — Edvard Grieg: Lirska suita. 18.45 Okno v svet; 19.05 Od vasi do vasi; 20.00 Prvi festival slovenskih popevk — Bled 1962 (zaključna prireditev); 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Zapleši-mo v sobotno noč.

Ital. televizija

8.30, 11.45, 12.00, 14.00, 15.00 Sola; 15.30 Program za najmlajše; 18.30 Dnevnik; 18.50 Šola za odrasle; 19.20 Oddaja za delavce; 20.00 Politični komentar; 20.30 Dnevnik; 20.55 «Carosello»; 21.05 Il signore delle 21»; 22.15 «Nedolžni kot na Tahitihu»; 22.45 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10 Televizijska revija; 22.10 Dnevnik; 22.30 Madžarski narodni balet; 22.55 Sportni dogodek.

Jug. televizija

RTV ZAGREB 18.00 Linija za lažne dokumente — TV igra iz serije Stoletna eskadra. RTV BEOGRAD 19.00 TV pošta; 19.15 S kamero po svetu in domovini; JRT 20.00 TV dnevnik. RTV ZAGREB 20.20 Propagandna oddaja. RTV BEOGRAD 20.35 Na tajnem kanalu — humoristična oddaja. RTV LJUBLJANA 21.15 I. festival slovenske popevke — prenos z Bleca; 22.30 Poštna kočija — serijski film. RTV BEOGRAD 22.30 Vremenoplov. JRT 23.00 TV dnevnik — II.

NOVOSTI PRAŠKEGA FESTIVALA

Neznano delo Haydna in Šostakovič

Zagotovljena prisotnost najslavnejših imen s področja glasbe

Kot poročajo, bo na glasbenem festivalu, ki se bo letos vršil v Pragi od 12. maja do 4. junija, več zanimivih novosti. Tu se bo med drugim prvič izvajal neki Haydnov koncert za violončelo, ki so ga pred kratkim odkrili v arhivih praškega Narodnega muzeja. Po ocenah strokovnjakov gre za naravnost sijajno kompozicijo, ki zbuja že danes izredno zanimanje pri vseh resničnih ljubiteljih glasbe. Veliko število ljudi z vsega sveta si je rezerviralo mesta za ta koncert, ki ga bo izvajal violončelist Miloš Sadlo, pod taktirko angleškega dirigenta Charlesa Mackerrasa.

Prisotnost najslavnejših glasbenikov na tem festivalu, imenovanem tudi «Praška pomlad», je postala že tradicionalna. In mnogi med temi, ki uživajo celo svetovno slavo, se bodo prireditve aktivno udeležili.

Letos bo med drugimi prisoten tudi mladi dirigent sovjetskega orkestra, Genadij Rožđestvenskij, ki bo dirigiral «Suito» Prokofijeva. Angleška violinistka Ida Haendel bo izvajala «Koncert za violino» Strawinskega. Ameriški dirigent Lorin Maazel pa bo dirigiral «Ognjenega ptiča».

Debussyju je v festivalskem programu določeno posebno mesto. Madžarski državni simfonični orkester bo izvajal «La mer». «Kvartet» pa bo izvajal eden najslavnejših glasbenih ansamblov, francoski kvartet Loewenguth. Meksikanski violinist Henryk Szeryng bo izvajal «Sonato». Tudi Italijo bo na praški prireditvi predstavljalo nekaj svetovno znanih imen. Tu bodo nastopili pianist Arturo Benedetti Michelangeli, violončelist Amadeo Baldovino, dirigent Franco Caracciolo ter Italijanski trio.

Festival bo odprt, kot vsako leto, z izvedbo Smetanove «Moja domovina» in se bo zaključil z Beethovnovo «IX. simfonijo». Kraji, kjer se bodo vsa ta dela izvajala, bodo «Praški pomladi» vtisnili posebno sugestivno noto. Zakaj, samo del bogatega programa, katerega nekaj točk smo omenili, se bo namreč izvajal v običajnih koncertnih dvoranah.

Med deli, ki se bodo tu izvajala, ne smemo pozabiti tudi Šostakovičeve «XII. simfonije», ki je bila doslej izvajala samo v SZ. Zatem je na programu še nekaj del češkoslovaških skladateljev, med temi «Vstajenje» Jana Čikkerja, ki bo prvič izvajano. Nastopila bo ob tej priliki tudi komična Opera iz Berlina, in sicer z Verdijevim «Otellom».

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Že dopoldne si pripravite načrt za svoje delo, da ne boste zgubljali časa. Pridobili boste simpatijo neke osebe.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Rešiti boste morali zasebno zadevo, da se boste lahko lotili novega dela. V srčnih zadevah ne bodite nervozni.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ugodne razmere za poslovne zadeve in službeno potovanje. V srčnih zadevah intimno zadoščenje. Obisk.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Vložiti boste morali vse svoje sile, da boste lahko dosegli uspeh v poklicnem delu. Utrdili boste prijateljstvo z neko osebo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Krepko boste morali braniti svoje interese, v srčnih zadevah pa ne boste smeli biti tako občutljivi. Pazite na zdravje.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Gmotne razmere se bodo znatno izboljšale in boste imeli možnost postranskega zaslužka. Lep dokaz ljubezni.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Predstojniki bodo zelo cenili vaše pobude. Naj vas ne zavede hvalisanje zainteresirane osebe. Zdravje dobro.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) V poslovnih zadevah bodite previdni, ker ni prišla še vaša ura. V srčnih zadevah ne smete zaupati puhlim obljubam.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Zelo zanimiva ponudba glede poklicnega dela. Prijeten večer v družbi starih prijateljev. Dobro razpoloženje.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Uspešno boste zaključili neko zadevo, ki vam je delala preglavice. V srčnih zadevah bodite bolj realist.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Vaši predstojniki bodo upoštevali vaše predloge in boste utrdili svoj ugled. Sporazum z drago osebo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V poslovnih zadevah vam bo sreča zelo naklonjena. Precej vas bo razveselilo darilo, ki ste ga pričakovali.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 23, najnižja 13,9, ob 19. uri 17,8, zračni tlak 1011,4 na lahno raste, veter 6 km vzhodnik-jugovzhodnik, vlaga 56 odst., nebo 9/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 12,8 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 12. maja Pankracij
Sonce vzide ob 5.39 in zatone ob 19.25. Dolžina dneva 14.46. Luna vzide ob 12.10 in zatone ob 1.6.
Jutri, NEDELJA, 13. maja Servacij

VČERAJ V LJUBLJANI SVEČANA OTVORITEV NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU

Sejem „Alpe-Adria" odraz dobrih odnosov in gospodarskega sodelovanja obmejnih področij

Najvišje upravne in gospodarske osebnosti iz Trsta, Gorice, Vidma, Celovca, Beljaka, Gradca, Innsbrucka in Ljubljane - 200 zastopanih podjetij - Sejem je odprt za občinstvo do 20. t. m., 21. pa izključno za poslovne kroge

Upravi Gospodarskega razstavišča in Trgovinski zbornici Slovenije je uspelo v izredno kratkem času in v težavnih pogojih odlično izvesti zamisel sejma «Alpe-Adria», katerega so včeraj svečano otvorili. Že število razstavljavcev priča o zanimanju za to pomembno gospodarsko pobudo, kot tudi o njenem uspehu. Na sejmu je prisotnih 91 domačih razstavljavcev, 47 iz Italije in 35 iz Avstrije. Poleg tega nastopata trgovinski zbornici Gorica in Videm kolektivno, številni proizvajavci pa so še zastopani po večjih izvozno-uvoznih podjetjih. Skupno je torej na sejmu «Alpe-Adria» bodisi samostojno ali pa v skupnih aranžmajih zastopanih okoli 200 podjetij.

Veliko zanimanje, ki ga je ta sejem vzbudil, dokazuje tudi udeležba številnih visokih predstavnikov Ljudske republike Slovenije kot tudi političnih in gospodarskih osebnosti z obmejnih področij Avstrije in Italije. Na otvoritveni svečanosti smo tako med drugimi opazili: predsednika Ljudske skupščine LR Slovenije Miha Marinka, predsednika izvršnega sveta Ljudske skupščine LR Slovenije Borisa Kraigherja, podpredsednika izvršnega sveta Viktorja Avblja, tajnika za blagovni promet Marjana Dermastjo, predsednika okrajnega ljudskega odbora Ljubljane Borisa Mikoša, predsednika mestnega sveta Ljubljana inž. Marjana Tepino, goriškega župana dr. Luigija Poterzia, videmskega

Ivan Valič

Risto Bajalski

župana prof. Bruna Cadetta, celovškega župana Hansa Aussenwinklerja, beljaškega podžupana inž. Josefa Rescha, zastopnika innsbruškega župana inž. Antona Hradetzkyja. (Tržaški župan je bil odsoten, ker je na romanju v Fatimi.) Prisotni pa so bili tudi številni predstavniki trgovinskih zbornic in med njimi predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Romano Caidassi, komisar goriške trgovinske zbornice dr. Vincenzo Palisi, podpredsednik videmske zbornice dr. Job Ferruccio, ravnatelj graške zbornice dr. Karel Hainz Angerer, podpredsednik celovške zbornice inženir Heim Strein, zastopnik innsbruške zbornice dr. Edgen. Z italijanskega in celovškega obmejnega področja so bili poleg navedenih osebnosti prisotni še odborniki goriškega občinskega sveta Pasquale de Simone, Agostino Candussi, Roberto Lodi, Francesco Moise, generalni tajnik videmske občine odvetnik Antonio Fiorentini, generalni ravnatelj tržaške trgovinske zbornice dr. Addobbati, predsednik tržaškega velesejma Sutora, predsednik Slovenskega gospodarskega združenja Švagelj in člani predsedstva omenjenega združenja, predsednik in podpredsednik tržaške delegacije italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice dr. Vatta in Dušan Košuta, iz Innsbrucka je bil prisoten tajnik tirolske trgovinske zbornice dr. Eugen Tschom, iz Celovca tajnik trgovinske zbornice dr. Richard Muster, poleg tega pa še številne druge osebnosti.

Prisotne goste je pozdravil predsednik trgovinske zbornice Slovenije Ivan Valič, ki je v uvodnem govoru poudaril:

Ugoden razvoj blagovne izmenjave s sosednima državama v obliki obmejnih in sejemskih sporazumov, kakor tudi analiza nadaljnjih oblik ter možnosti za povečanje blagovne izmenjave z obema sosedoma je našo Zbornico vzpodbudilo k predlogu za organiziranje nove institucije, ki bi bila podlaga za nadaljnji razvoj te oblike blagovne izmenjave. Zbornica je zato iskala možnost, da bi bila v blagovno izmenjavo v okviru te nove institucije vključena ista območja kot v obstoječe sejemske sporazume, s to razliko, da bo sejemska prireditev v Ljubljani, ki naj koncentrira razstavljavce vseh treh držav in ki bo hkrati zunanja oziroma začetna manifestacija za odvijanje sejemskega sporazuma. Tako se konkretno danes srečujejo na tem sejmu gospodarske organizacije vseh treh obmejnih pokrajin. Takšna organizacijska struktura pa je že sama po sebi našla naziv in značaj te institucije — to je sejem obmejne blagovne menjave Alpe-Adria.

Blagovne liste obstoječih sejemskih in obmejnih sporazumov zajemajo predvsem značilne proizvode obmejnih teritorijev in proizvode, za katere obstaja interes za modernejšo izmenjavo, a jih zaenkrat ni možno vključiti v redne trgovinske sporazume oziroma se na tuja tržišča šele uvajajo.

Z ozirom na že doseženo stopnjo našega industrijskega razvoja in glede na potrebo po povečanju izvoza industrijskih proizvodov pa je bil pri sestavljanju blagovnih list za sejem Alpe-Adria razen na omenjenih značilnostih dan poudarek zlasti industrijskim artiklom tehničnega in širokopotrošnega značaja.

Dejstvo je, da še nismo v polni meri izkoristili vseh možnosti in oblik gospodarskega sodelovanja in možnosti intenzivnejše blagovne izmenjave. Zato naj tudi sejem Alpe-Adria omogoči nove iniciative in v praksi pokaže možnosti, ki so še neizkoriščene pri povečanju blagovne menjave naših treh sosednih dežel.

Prijateljski odnosi med Jugoslavijo in njenima sosedoma na zahodu in severu dokazujejo vsestransko iskreno sodelovanje tudi na področju gospodarstva, kar je veren dokaz stalnega povečanja obsega blagovne menjave.

Dokaj velik delež pri utrjevanju teh gospodarskih odnosov pa so odigrale tudi zbornice obmejnih pokrajin, konkretno v Avstriji: zbornice Štajerske, Koroške in Tirolske v Italiji pa zbornice tržaške, goriške in videmske pokrajine. Sodelovanje obmejnih zbornic in Trgovinske zbornice za LRS se iz leta v leto poglablja. Rezultati takega sodelovanja so brez dvoma zelo pozitivni, kar potrjujejo že do sedaj doseženi rezultati. Prepričan sem, da se bo to prijateljsko sodelovanje še nadalje krepilo v cilju nadaljnjega učvrščevanja dobrih sosednih odnosov in spoznavanja nadaljnjih konkretnih možnosti povečanja blagovne izmenjave.

Prepričan sem, da bodo razstavljeni eksponati omogočili gospodarskim krogom v Jugoslaviji, kakor tudi v Avstriji in Italiji možnosti sklepanja konkretnih poslov in navezati čvrste poslovne stike. Izkušnje letošnjega sejma pa bodo prav gotovo dragoceno napotilo za delo v bodoče, saj sem prepričan, da so možnosti za izboljšanje še številne, katerih pa žal letos zaradi kratkega časa nismo bili v stanju uresničiti. Naša želja je namreč ta, da naj bi bil sejem Alpe-Adria po svoji vsebini pester in veder skratka sejem prijateljstva in dobrega sosedstva z velikim številom obiskovalcev in razstavljavcev Avstrije, Italije in Jugoslavije.

Za njim je otvoril velesejem predsednik Zveze jugoslovanskih trgovinskih zbornic Risto Bajalski, ki je orisal razvoj pobude za ustanovitev sejma «Alpe-Adria», ter tržaški, goriški in celovški sejemski sporazum, na osnovi katerih je do te pobude tudi prišlo. V tej zvezi je predsednik Zveze jugoslovanskih trgovinskih zbornic Risto Bajalski dejal:

«Blagovna izmenjava v okviru tržaškega in goriškega sporazuma je naraščala iz leta v leto, tako da je lani dosegla preko pet milijard lir, odnosno okoli deset odstotkov izmenjave z Italijo. Podobno se odvija tudi blagovna izmenjava na osnovi sejemskih dogovorov: Ljubljana - Zagreb - Innsbruck - Gradec - Celovec, ki je lani dosegla približno 40 milijonov šilingov. Lahko pričakujemo, na osnovi sedanjega stanja, da se bo obmejni trgovinski promet z Italijo in Avstrijo še v letošnjem letu občutno povečal.

Pomen te blagovne izmenjave in tovrstnih sporazumov pa ni samo v količini, temveč predvsem v strukturi artiklov. Pri tej izmenjavi gre v znatni meri za artikle, ki jih ni na blagovnih listah redne meddržavne izmenjave med Italijo in Jugoslavijo, odnosno z Avstrijo, in kar predstavlja znatne možnosti tako za jugoslovansko gospodarstvo, ki razpolaga s tovrstnimi artikli za izvoz, kot tudi za poslovne kroge v Italiji in Avstriji. Specifičnost sejemskih sporazumov in njihove prednosti so torej v dodatnih kontingentih, ki omogočajo ustvarjanje večje blagovne izmenjave.»

Predsednik je nato poudaril, da so zvezni organi podprli pobudo Trgovinske zbornice Slovenije, da se ustanovi sejem «Alpe-Adria» in da bo sta institucija imela stalni značaj. Zahvalil se je za podporo trgovinskih zbornic Celovca, Gradca, Innsbrucka, Gorice, Trsta in Vidma. Ugotovil je, naj ta sejem predstavlja tudi kulturno manifestacijo, saj bodo v njegovem okviru priredili številne tovrstne prireditve.

Po svečani otvoritvi so si gostje podrobno ogledali predmete razstavljene v treh velikih, moderno opremljenih paviljonih. Predstavnike občin je nato ljubljanska občina povabila na kosilo na Bled, gospodarske kroge pa Trgovinska zbornica v Ljubljani. Popoldne je Gospodarsko razstavišče priredilo svečan sprejem, zvečer pa je bil za povabljence sprejem na izvršnem svetu Ljudske republike Slovenije.

Sejem «Alpe-Adria» bo za občinstvo odprt do 20. t. m. V ponedeljek, 21. t. m. pa bo sejem odprt izključno za poslovne kroge.

* **Predsednik tržaške pokrajinske** turistične ustanove Ugo Volli je bil vključen v novi vodstveni svet Vsedržavne zveze pokrajinskih turističnih ustanov.

Pogled na veliko dvorano Gospodarskega razstavišča, kjer razstavljajo avstrijska, italijanska in jugoslovanska podjetja

RAZGIBANA SINDIKALNA DEJAVNOST

Popoln uspeh stavke v podjetju Mervich

Polurna prekinitev dela v tovarni ORION - Tržaški zastopniki na sestanku vsedržavnega odbora FIOM v Milanu

V podjetju za podiranje ladij Mervich v lesnem pristanišču so včeraj stavkali vsi delavci. Stavka je bila enotna, ker sta jo napovedali sporazumno obe sindikalni organizaciji. Delavci tega podjetja že dalj časa zahtevajo izboljšanje plač in drugih delovnih pogojev, česar pa delodajalec noče sprejeti. Danes se bodo delavci vrnili na delo. Toda stavkovna akcija se nadaljuje in pričakovati je, da bodo delavci prihodnji teden še bolj zaostrili borbo za dosego svojih zahtev. Skupno je včeraj stavkalo okrog 40 delavcev.

Delavci tovarne ORION so včeraj prekinili delo od 9. do 9.30, t. j. v času, ko so bili člani notranje komisije na ravnateljstvu, kjer so protestirali v imenu delavcev proti zaporednim napakam, ki se pojavljajo pri seštevanju zlasti akordnega dela. Delavci so ob prejemu zadnje plače ugotovili, da jim podjetje ni pravilno zaračunalo akordno delo, kjer so prišle na dan precejšnje razlike v škodo delavcev. Zato so se obrnili na notranjo komisijo, ki je takoj posredovala na ravnateljstvu. Posredovanje notranje komisije pa so delavci podprli s polurno prekinitvijo dela.

Jutri se bo v Milanu sestal vsedržavni odbor FIOM, ki bo razpravljal o zahtevi, da se pogajanja za sestavo nove vsedržavne delovne pogodbe kovinarskih delavcev začnejo pred zapadom sedanje pogodbe. Razprava bo potekala na osnovi osnutka nove vsedržavne delovne pogodbe, ki ga je sestavil glavni odbor FIOM in o katerem so delavci že obširno razpravljali.

Iz Trsta bo prisotnih šest članov pokrajinskega tajništva FIOM in predstavnikov največjih mestnih tovarn. Zlasti so pri tem vprašanju zainteresirani ladjedelski delavci, ki so za rešitev tega in še drugih vprašanj dolgo stavkali. Toda tržaške ladjedelce ne zanima samo nova vsedržavna delovna pogodba, ampak so doslej vodili borbo, in če bo treba, jo bodo še naprej, predvsem za sestavo posebne delovne pogodbe ladjedelske stroke, o čemer delodajalci nočejo ničesar slišati. Poleg tega pa se tržaški ladjedelci borijo tudi za ohranitev tržaških ladjedelskih podjetij, ki jim preti nevarnost zmanjšanja proizvodne zmogljivosti na osnovi vladnega načrta o zmanjšanju zmogljivosti celotne italijanske ladjedelske industrije.

Avtobusi za Vipolže

Za izlet v Vipolže v Brdih bodo vozili avtobusi po naslednjem voznem redu:

Avtobus
št. 1 ob 6. uri s Trga Oberdan (za nogometaše, navijače, tabornike in p. d. Škamperle)
št. 2 ob 8.30 za ostale iz mesta
št. 3 ob 6 iz Doline
ob 6.05 iz Boljunca
ob 6.15 iz Borštа
ob 6.30 iz Bazovice
št. 4 ob 6.30 iz Milj
št. 5 ob 6.30 iz Lonjerja
št. 6 ob 6.30 s Trga Garibaldi (za Rocol in Sv. Jakob)
št. 7 ob 7 s Pončane
št. 8 ob 6.30 iz Trebč
št. 9 ob 6.30 iz Trebč
ob 7 z Opčin
št. 10 ob 6.30 iz Sv. Križa
št. 11 ob 8.30 s Proseka
ob 8.45 iz Saleža
ob 8.55 iz Prečnika
ob 9 iz Nabrežine

Prosimo za točnost.

Z motorjem v avto

62-letni delavec Giulio Rebec iz Ul. Broletto 18 se je včeraj zjutraj okrog 8.30 peljal s svojim motorjem TS 15558 mimo ogla na Ul. Genova z Ul. Cassa di Risparmio v smeri proti Ponterošu. Med vožnjo pa je trčil v avto in se prevrnil. Ponesrečenca so z avtom RK odpeljali v bolnišnico, na kraj nesreče pa so prišli tudi karabinjerji in policisti prometnega oddelka.

Zaradi številnih poškodb po rokah in glavi, šoka in izgube spomina, so Rebeca sprejeli s prognozo okrevanja v enem mesecu.

36-letni Albin Sedmak iz Križa št. 63 je prijavil policiji, da so mu neznanci okrog 1 ure ukradli motor znamke «Guzzi» z evidenčno tablico TS 20982, ki ga je pustil na Largo Pitteri.

Ponoči je izginil tudi avto Fiat 600 TS 47607, ki ga je 42-letni Vinicio Rozza pustil nezavarovaga v bližini svojega stanovanja pri Sv. M. Magdaleni spodnji št. 1796.

Gledališča

SLOVENSKO GLEDALIŠČE
Jožko Lukeš: «Prgišče zemlje, [illegible] mi». Gostovanje SG na «Sterijinem pozorju» v Novem Sadu.

VERDI
V ponedeljek ob 21. uri bo [illegible] koncert orkestra Tržaške [illegible] harmonije, ki ga bo dirigiral Giorgio Cambissa ob udeležbi Trio [illegible] Bocna. Na sporedu so skladbe Beethovna, Cambisse in Wagnerja. Danes se prične prodaja vstopnic pri gledališki blagajni.

TEATRO NUOVO
Igralka Paola Borboni nastopa s svojim recitalom danes ob [illegible] uri za abonma E in F, v nedeljo ob 17. uri za abonma D in DD, v ponedeljek ob 21. uri za abonma G [illegible] H, v torek ob 21. uri za abonma I in L.
Rezerviranje mest in prodaja vstopnic pri gledališki blagajni v [illegible] pri osrednji blagajni v Ul. Protti, telefon 36-372.

Kino

Nazionale 15.30 «Aladinove [illegible] (Le meraviglie di Aladino). Technicolor. Donald O'Connor, [illegible] De Sica.
Fenice 16.00 «Orazi e Curiazi». [illegible] Ladd, Franco Fabrizi. Eastmancolor.
Excelsior 16.00 «Nuna iz Monze» (La monaca di Monza). Giovanna [illegible] li, Gabriele Ferzetti. Prepovedano mladini izpod 18. leta.
Grattacielo 16.00 «Podle dušne [illegible] (Lime sporche). Laurence Harvey, [illegible] Capucine. Prepovedano mladini.
Arcobaleno 15.30 «Divje življenje» (La vita violenta) P. Pasolini. Mladoletnim prepovedano.
Supercinema 16,00 «Senca dvoma» (L'ombra del dubbio). Joseph Cotten, Teresa Wright.
Alabarda 16.00 «Nora želja» (La figlia matta). Catherine Spaak, [illegible] Tognazzi. Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «300 iz Fort Camby» (I 300 di Fort Camby).
Cristallo 16.30 «Fanny». Technicolor. Leslie Caron.
Garibaldi 16,30 «Sinbadov sin» (Figlio di Sinbad). Technicolor. [illegible] Robertson.
Capitol 15.30 «Nekaj, kar peje». Troy Donaque. Tretji teden, velik uspeh. Zadnje predstave.
Impero 16.00 «Razporoka po italijansko» (Divorzio all'italiana).
Italia 16,00 «Pesmi v ritmu twista» (Canzoni a tempo di twist). [illegible] Bramieri, Peppino di Capri, [illegible]
Massimo 16.00 «Upor najemnikov» (La rivolta dei mercenari). Technicolor. Virginia Mayo, [illegible] rado Sanmartin.
Moderno 16.30 «Romul in Remus». Technicolor. Steve Reeves, Gordon Scott, Virna Lisi, Ornella Vanoni.
Astoria 17.30 «Cudovita sedmorka» (I magnifici sette). Technicolor. Jul Brynner.
Astra 16.00 «Toplo nebesko [illegible]» (L'occhio caldo del cielo).
Vittorio Veneto 16.00 «Vrni se v [illegible]» (Il giardino della violenza). [illegible] povedano mladini.
Ideale 15.45 «Pohujšanje pod soncem» (Scandalo al sole). Technicolor. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «En dan kot [illegible]» (Un giorno da leoni). Renato [illegible] vatori, Carla Gravina, Andrea [illegible] ria Ferrero.
Abbazia 16.00 «Tajne poti» (La [illegible] segrete). Richard Widmark.
Odeon 16.00 «Ljubimci Pacifika» (Gli amanti del Pacifico). Technicolor. Prepovedano mladini.
Skedenj 16.00 «Vrni se v septembru» (Torna a settembre). Technicolor. Rock Hudson, Gina Lollobrigida.

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 12. t. m. ob 19.30 Technicolor-Technirama film:
NEVIHTA
(La Tempesta)
Igrajo: SILVANA MANGANO, VAN HEFLIN in VITTORIA LINFORS

Izleti

SPDT priredi v nedeljo 20. t. m. let na Vremščico (ko bodo cvetele jurjevke-narcise) s prečenjem [illegible] na ražnju. Prijave za Jančka v [illegible] Geppa 9-II.

2. in 3. junija priredi SPDT [illegible] z avtobusom k Izviru Soče [illegible] Krn. Skupina za Krn se bo [illegible] vila po želji iz Kobarida preko [illegible] nice in Vrsna, ali iz Soče skozi [illegible] peno.

* * *

Plezalni tečaj SPDT. Mladi [illegible] ninci in planinke, ki se udeležujejo [illegible] zalnega tečaja, naj bodo v nedeljo [illegible] dne 13. t. m. ob 9. uri pri Kocjančičevem mlinu v Glinščici. Za [illegible] naj se poslužijo bodisi jutranjega avtobusa v Dolino ali pa [illegible] Katinare s sprehodom preko [illegible] šta. S seboj naj prinesejo le [illegible] jaste telovadne copate.

Slike, ki jih je posnel Marij [illegible] gajna na izletu v Dalmacijo, [illegible] ogled v Tržaški knjigarni, Ul. Frančiška 20.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. [illegible] Starca daruje prosvetno društvo [illegible] do Pregarc 3000 lir za Dijaško [illegible] tico.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
11. maja 1962 se je v Trstu [illegible] 6 otrok, umrlo pa je 8 oseb. [illegible] Umrli so: 65-letni Giorgio [illegible] nella, 57-letni Albino Toscani, [illegible] na Giustina Debegnac, 74-letni [illegible] vanni Ressaver, 82-letna Anna [illegible] ria Flego por. Sandrin, 76-letna [illegible] ria Cristin por. Trevisan, 78-letna Luigia Stinco vd. de Luppis, 61-letna Ada Sxamperle vd. Severi.

NOCNA SLUŽBA LEKARN
INAM Al Camello Drevored [illegible] septembra 4; Godina, Senožeta [illegible] trg 1; Sponza, Ul. Montorsino 7 [illegible] jan); Vernari, Trg Valmaura [illegible] Vielmetti, Borzni trg 12.

ŠE NEKATERE TRAGIČNE OKOLIŠČINE KRVAVEGA DOGODKA V UL. COSTALUNGA

Sodomaco je včeraj podlegel poškodbam barbarskega dejanja 17-letnega Gioghija

Cinična brezbrižnost mladega kriminalca po njegovi aretaciji - Žalostne družinske okoliščine, ki so spravile Gioghija na stranpota

Včeraj zjutraj nekaj minut pred 10. uro je v splošni bolnišnici umrl 61-letni Pietro Sodomaco, ki ga je v sredo zjutraj povozil v Ul. Costalunga 17-letni Sergio Gioghi iz Ul. Monteverdi 4. Sodomaco vse do smrti ni prišel niti za trenutek k zavesti. Poškodbe, ki jih je dobil, ko je Gioghi treščil vanj, so bile zelo hude in zdravniki so že spočetka dvomili, da bi mogel ostati pri življenju.

Sodomacovo truplo so že včeraj zjutraj prenesli v mrtvašnico splošne bolnišnice, kjer je ostalo na razpolago sodnim oblastem.

Nesrečni Sodomaco je bil samski ter je živel pri svoji sestri v Ul. Schiapparelli 50. V sredo zjutraj je odšel z doma ter se napotil po Ul. Costalunga na njivo. Na poti pa je prežala nanj smrt. Mlad brezvestnež, ki nima še niti vozniškega dovoljenja, se je pripodil mimo z ukradenim avtom z veliko hitrostjo (od 60 do 70 km na uro), treščil v Sodomaca, ter vozil dalje še kakih 50 metrov. Potem je brez pomisleka porinil nezavestega Sodomaca z avta ter se odpeljal naprej.

To so gole in že znane okoliščine, ki so spremljale krvavi dogodek v Ul. Costalunga. Manj znane pa so nekatere okoliščine, ki se tičejo mladega Sergia Gioghija. Kot smo že pisali, je Gioghi spočetka precej prepričljivo trdil, da ni mogel on zagrešiti nenamernega umora, ker je pač odšel na sodišče, kamor so ga poklicali, da bi pričal v zvezi z neko obravnavo proti njegovemu očetu. Ta je bil obtožen slabega ravnanja z družinskimi člani. 45-letno ženo Marijo Humar ter s tremi sinovi: 18-letno hčerko Claro, 17-letnim Sergiom in 11-letnim Giorgiom. Sodniki so ga spoznali za krivega ter ga obsodili pogojno na 1 leto zapora.

Ne bi se dotikali teh družinskih zadev, če ne bi bilo prav v tem primeru očitno, kako negativno vpliva nezdravo družinsko okolje na doraščajočo mladino. Iz sodnijskih aktov je razvidno, da se Sergiova starša že dolgo časa prepirata. Razvidno je tudi, da že več let vesta da je sin zašel na stranpota, da je neposlušen in tudi delomrzneč. 12. januarja letos je ušel z doma. Njegova mati je prijavila beg policijskim oblastem. Še istega večera pa se je mladenič vrnil domov ter povedal, da je dobil delo v baru «Celeste». Po 15 dneh pa so ga odslovili. Ko je oče zvedel za to, mu je prepovedal vstopiti v domačo hišo. Ob tej priliki ga je tudi hotel udariti s stolom. Mladenič se je zatekel k nekim znancem, kamor mu je mati nosila hrano.

V Ul. Costalunga je ta družinska tragedija prišla do svojega logičnega zaključka. Mladi Gioghi je povozil starejšega moškega in ker je zrasel kot divjak, ni niti malo pomišljal glede svojih odgovornosti. Skušal se je samo znebiti Sodomaca ter izginiti v velikem mestu. Ko so ga aretirali ni skoraj trenil z očesom in iz njegovih ust ni prišla niti besedica obžalovanja. Brezbrižno gleda predse, kakor da bi se ga vse to niti ne tikalo.

Sedaj je Gioghi že v koronejskih zaporih. Prijavili so ga sodišču zaradi nenamernega umora in ker ni pomagal ponesrečencu. Nadalje je prijavljen zaradi bega, upravljanja avtomobila brez vozniškega dovoljenja ter prevelike hitrosti. Poleg tega visi nad njim tudi obtožba kraje avtomobilov skupaj s Claudiom Leno in Ales-Sandrom Gaggio. Zvedelo se je, da so mladeniči ukradli skupno 12 avtomobilov. Iz mnogih vozil je izginilo razno blago, ki ga doslej še niso našli. Z enim od teh ukradenih avtomobilov so trije prijatelji napravili še zvečer istega dne, ko je Gioghi povozil Sodomaca, kratek izlet s prijateljicami.

Agenti letečega oddelka kvesture nadaljujejo medtem preiskavo v zvezi s tatvinami raznih avtomobilov. Možno je, da je bil krog mladeničev, ki so z omenjenimi tremi pajdaši sodelovali pri teh tatvinah, precej večji.

* **Včeraj zvečer** je bil na sedežu KD v Trstu ponoven sestanek političnih tajništev KD, PSDI, PSI in PRI zaradi nadaljnjega proučevanja osnutka statuta za avtonomno deželo Furlanija-Julijska krajina.

Izjave predstavnikov iz Italije

Goriški župan dr. Luigi Poterzio je v zvezi s sejmom «Alpe-Adria» včeraj po radiu izjavil naslednje: «Ta sejem je brez dvoma dober pričetek za nadaljnjo krepitev trgovinske izmenjave, ki je lahko samo koristna za obe strani.»

Videmski župan prof. Bruno Cadetto pa je dejal: «Sejem Alpe-Adria je odlična priložnost, da se zbere industrijske in obrtniške proizvode obmejnih področij in da se sestanejo operaterji za sklepanje kupčij in tudi za okrepitev prijateljskih odnosov, ki morajo vedno obstajati med prebivalci obmejnih področij.»

Predsednik tržaške trgovinske zbornice dr *Romano Caidassi* je izjavil: «Imeli smo zelo malo časa za organiziranje razstave Alpe-Adria, vendar pa lahko rečem, da je ta razstava izredno dobro uspela. Sodelovanje na velesejmu je številno in še zlasti nas razveseljuje dejstvo, da bodo lahko zaključili pomembne kupčije proizvajavci iz videmske, goriške in tržaške pokrajine z italijanske strani, iz Slovenije in iz Štajerske ter Koroške z avstrijske strani. To bodo pomembne kupčije in s tem bodo prispevali k trgovini in k razvoju izmenjave in gospodarskih stikov med obmejnimi področji.»

Pokrajinski kongres SILPE

V sredo 16. t. m. ob 11. uri se bo v dvorani «Giuseppe Di Vittorio» v Ulici Pondares 8 začel drugi pokrajinski kongres sindikata delavcev javnih lokalov (SILPE). Kongresa se bodo udeležili predstavniki uslužbencev kavarn, barov, restavracij, gostiln, bifejev, igralnih in plesnih dvoran, kulturnih krožkov, letnih kolonij, kopališč, slaščičarskih laboratorijev in drugih sorodnih lokalov. Na kongresu bodo izvolili predstavnike za vsedržavni kongres SILPE, ki bo 27. in 28. t. m. v Bologni.

NA KRIŽIŠČU UL. MARCHESETTI Z UL. CHIADINO

Tri osebe v bolnišnico zaradi prometne nesreče

Z motorjem, na katerem je peljal prijatelja, je podrl žensko

Na križišču Ul. Marchesetti in Ul. Chiadino se je zgodila sinoči okoli 18. ure prometna nesreča, zaradi katere so morale tri osebe v bolnišnico. Stiriintrideset let stari Vittorio Jakopich iz Ul. Biasoletto se je z motorjem, na katerem je sedel tudi 58-letni Mario Zalar iz Ul. P. Vergerio 24, vračal proti domu, ko je na omenjenem križišču podrl na tla 48-letno Pierino Bernetti por. Benci iz Ul. dell'Eremo 173. Pri trčenju so se vsi trije znašli na tleh in medtem ko so Jakopicha, ki je hudo krvavel iz nosa, odpeljali v bolnišnico z nekim zasebnim avtomobilom, so po Bernettijevo prišli bolničarji RK. Zalar pa je mislil, da ne bo hudega, toda ob 22.45 je sam prišel v bolnišnico, kjer je pokazal razboljeno desno ramo. Zdravniki so takoj ugotovili, da je poškodba precej huda zaradi česar so odredili njegov sprejem na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 7 do 15 dni.

Tudi Jakopicha in Bernettijevo so pridržali v bolnišnici, prvega s prognozo okrevanja v 10 do 20 dneh, za Bernettijevo pa so zdravniki mnenja, da ne bo okrevala prej kot v treh tednih.

Na mesto nesreče so prišli karabinjerji, ki so o vzrokih uvedli preiskavo.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Lastnega moža je obdolžila umora in ponaredbe podpisa

Proces so odložili, ker bodo zaslišali še nekega duhovnika

Te dni bi se moral vršiti pred kazenskim sodiščem proces proti Ondini Zidarich por. Zanghirella iz Milj, Ul. Palmanova 3. Do prave obravnave pa še ni prišlo, ker so sodniki sklenili, da bodo zaslišali še eno pričo, in sicer nekega duhovnika, ki živi sedaj v Brescii.

Zagovarjati se mora zaradi dveh prekrškov, ki sta le na videz povezana z zločinom v Šenternejski dolini, ko so bili ubiti znani zlatar Giusto Trevisan in dve ženski: Pia Odoncini in Lidia Ravasini. Do uboja je prišlo ponoči 14. septembra 1946. V zvezi z zločinom so pred leti aretirali več oseb, ki so jim potem sodili pred porotnim in prizivnim sodiščem. Pozneje je bila še ena obravnava, kjer so združili dva procesa in kjer je prišlo med drugim do obsodbe Slavka Giacominija.

Dejali smo, da so obtožbe proti Zanghirellovi le na videz povezane z umorom v Šentjernejski dolini, ker dejansko prizadete stranke nimajo nič skupnega z njim. Zanghirellova je namreč obdolžila svojega moža, 51-letnega Bruna Zanghirella iz Ul. Ginnastica 21 in nekega Maria Karisa, ki je tudi star 51 let, da sta ubila Trevisana in obe ženski. Bruna Zanghirella je trdila, da je ukaz za umor Trevisana dal njen mož, a dejanski izvršitelj zločina pa bi bil baje Karis.

Drugi prekršek za katerega se bo morala ženska zagovarjati pa zadeva neke njene trditve v zvezi z nekim potrdilom. 2. aprila 1960, ko je javni tožilec soočil z možem, je trdila da podpis na potrdilu za prejem 800.000 lir ni njen, temveč, da ga je napravil mož. Bruno Zanghirella je namreč predložil tožilcu fotografski posnetek potrdila. Pozneje so ugotovili, da je potrdilo dejansko podpisala sama Zanghirellova.

Bruna Zanghirella, ki je ločena od moža, trmasto vztraja pri svojih trditvah. Na obravnavi, ki se je začela, je trdila, da ji je sam Karis izpovedal, da je ubil Trevisana. Umor bi morala izvršiti v dveh, toda mladenič, ki je bil z njim (tako trdi Zanghirellova) se je ustrašil, ker je bil premlad. Bruna je povedala tudi, da ji je mož zabičal svoj čas, naj nikomur ne črhne o Karisovi izpovedi Dejansko pa je te stvari zaupala nekemu duhovniku, ki je svoj čas živel v Miljah, a je sedaj v Brescii. Zato so sodniki sklenili, da bodo zaslišali tudi njega ter so odložili proces na 11. julija letos.

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Edel, tožilec De Franco, zapisnikar Strippoli, obramba Masucci) bi se morala zagovarjati včeraj 48-letna Licia Zennaro por. Clari, ki je bila obtožena, da je ukradla nekemu priložnostnemu znancu 5.500 lir. Obravnave pa ni bilo, ker je prizadeta stranka v goriški umobolnici.

Pred skoraj dvema letoma, in sicer 22. maja 1960, se je s parnikom pripeljal v Trst 34-letni Ezzelino Zuliani iz Gradeža. Okoli 15.30 popoldne ga je policija našla v Ul. dell'Orologio, kjer je ležal pijan na tleh. Podrobno so ga zaslišali in moški se je počasi spomnil, da je prišel zjutraj v mesto ter začel kolovratiti od gostilne do gostilne. V starem mestu je spoznal neko žensko (šlo je za Zennarovo) s katero je nekaj časa popival. Nato sta se odpravila k sv. Justu, kjer ga je ženska baje vrgla na tla ter mu izpraznila denarnico. Zennarova je vedno zanikala, da si je prilastila Zulianijev denar.

Tekoče železo obrizgalo delavca

Domenico Mattich, star 39 let, iz Proseške ulice na Opčinah št. 49, je včeraj nekaj čez 13. uro opravljal svoje delo v topilnici v podjetju «Orion». Ko je vrgel v peč koš grodlja, ga je oblil curek tekočega železa ter ga poškodoval po raznih delih telesa. V bolnišnico so ga sprejeli zaradi opeklin druge in tretje stopnje. Vendar pa je v nesreči imel srečo, saj bo ozdravel v dveh tednih.

Nezgoda delavca v ladjedelnici Felszegy

Včeraj dopoldne se je v ladjedelnici Felszegy v Miljah ponesrečil 29-letni delavec Pietro Veglia s Prehoda sv. Andreja 25. Medtem ko je bil okrog 11. ure zamaknjen v svoje delo, ga je udarila v glavo miza, ki je padla z dvigala med premikanjem. Delavec je dobil razne poškodbe na glavi in je tudi izgubil spomin. Prepeljali so ga na nevrološki oddelek s prognozo okrevanja v 20 dneh.

Vrel katran v obraz

Precej hudo se je včeraj malo pred poldnevom opekel s katranom 25-letni Emilio Pribac iz Padrič 60 (begunsko taborišče). Pribac, ki dela pri gradbenem podjetju Scarcia, je v Ul. Cologna 71-1 mešal katran v kotlu. Nenadoma je iz kotla švignil curek vrele tekočine, ki ga je opekel po desni roki in po vratu. Ozdravel bo v 20 dneh.

Zaradi goljufije prijavljen sodišču

Predvčerajšnjim so policijske oblasti prijavile sodišču 55-letnega Vittoria Carlija, lastnika agencije z nepremičninami, ki ima svoj sedež na Trgu sv. Antona 6. Carlija sta prijavila policiji 59-letni Bruno Mirelli in njegova hči, ker ju je ogoljufal za približno 3 milijone lir.

Svoj čas se je Mirelli pogodil s Carlijem glede odkupa stanovanjskih prostorov v nekem poslopju, ki so ga gradili v Ulici Cologna 46. V določenem trenutku pa je Mirelli začel dvomiti v Carlijevo poštenost ter je zahteval naj mu ta vrne denar. Carli pa ni razpolagal z gotovino ter je zato podpisal menice v skupnem znesku svojega dolga. Ko bi pa moral plačati menice, tega ni storil. Ob podpisu menic sta se stranki pogodili, da Carli ne bo prodal stanovanja za katerega je šlo, dokler ne bi poravnal svojih obveznosti. Zgodilo pa se je, da je obtoženec stanovanje prodal, trdeč, da je bila to njegova dolžnost, ker je bilo stanovanje razpoložljivo.

Neva

PRED KOPRSKIM OKROŽNIM SODIŠČEM KONČANA PUSTOLOVŠČINA

Zukradenimi dragocenostmi v aktovki sta ustavila avto Ljudske milice

Miličnik ju je odpeljal na postajo v Kopru, kjer sta priznala vlom v draguljarno nekega trgovca v Latini pri Rimu

Pred okrožnim sodiščem v Kopru sta se zagovarjala 19 let stari Ivan Gotvajn iz Slavonskega Samca in 17 let stari Draško Čubrilović iz Sarajeva, ki sta bila obtožena, da sta 19. decembra lanskega leta v Latini pri Rimu vlomila v urarno in zlatarno nekega Fernanda Giovannettija ter mu ukradla za približno šest milijonov lir ur in draguljev.

Ivan Gotvajn je 15. septembra lanskega leta pobegnil iz Jugoslavije v Trst, kjer je poldrugi mesec preživel v tukajšnjem begunskem taborišču pri Sv. Soboti od koder so ga kasneje poslali v begunsko taborišče pri Latini. Gotvajn, ki se je hotel izseliti v Ameriko, pa je kaj kmalu zašel v slabo družbo in med drugimi si je izbral za prijatelja tudi nekega «Miča», za katerega so vsi vedeli, da je tat in vlomilec, saj ga že pozna policija v Franciji in Nemčiji, kjer je izvedel več drznih vlomov. Gotvajn je spoznal tudi Draška Čubrilovića in čeprav je bil ta mlajši od njega, mu je lepega dne uspelo, da bi na lahek način vlomila v Giovannettijevo urarno in zlatarno. Gotvajn najprej ni hotel o tem nič slišati, potem pa je predlog sprejel, vendar pod pogojem, da se pridruži tudi Miču, ki bi kot «izvedenec» lahko ne samo pomagal z nasveti, temveč tudi «konkretno».

In tako je vsa trojica začela proučevati položaj, pri čemer so ugotovili, da bi bilo treba prezgrati rešetko na oknu urarne, ki gleda na dvoriščno stran. Neki mladen, ki je bil prav tako gost begunskega taborišča, jim je prinesel posebno vrsto žage in kot dobra proučili položaj in okoliščine, so se zmenili, da bodo vlomili 19. decembra ponoči.

Malopridna trojica je zvečer prišla na mesto, in medtem ko sta Ivan in Čubrilović preplezala železna vrata dvorišča, je Gotvajn ostal zunaj na straži. Takoj sta prerezala rešetko in ko je po ulici privozil kamion, sta izkoristila ropot, ki ga je povzročil ter razbila šipo na oknu. Tako sta brez težav prišla v trgovino, kjer sta ostala nič manj kot dve uri. Tu sta tudi našla aktovko, v kateri je bilo 20.000 lir in bankovec za 100 novih frankov ter vanjo naložila za približno štiri milijone lir draguljev, zapestnic in uhanov ter za približno dva milijona lir raznih zapestnih ur. Potem pa sta se vrnila na cesto in vsi trije so odšli v begunsko taborišče. Da pa jih ne bi drugi vpraševali, kaj imajo v aktovki, so jo pred prihodom v taborišče skrili v obcestni grm.

To noč — kolikor je je še ostalo — so vsi trije zelo slabo spali. Že navsezgodaj so bili pokonci in Mičo je odšel po aktovko. Za njim sta prišla še Gotvajn in Čubrilović in kar na cesti so imeli krstek posvet. Sklenili so, da se vsi trije vrnejo v Trst, saj so lahko upravičeno pričakovali, da bo policija uvedla preiskavo tudi v taborišču. Poleg tega so vedeli, da ukradenega blaga v Latini ne bodo mogli prodati in tako so se na vrat na nos odpeljali v Trst.

V Trstu, kamor so prišli zjutraj, so skušali najprej razpečati ure in dragulje, toda zaman. Prišel je večer in vsi trije so se spet odpravili v begunsko taborišče pri Sv. Soboti, da bi tam prenočili. Seveda so se morali prijaviti, toda tržaška policija je kaj kmalu ugotovila, kdo je Mičo, in tako so ga že v prvih jutranjih urah naslednjega dne prišli iskat. Toda Mičo ni bil zaman «ekspert». Pred očmi policistov mu je uspelo spraviti aktovko z dragocenostmi skozi okno, kjer sta čakala oba pajdaša.

Čubrilović in Gotvajn sta se zelo ustrašila, ko sta videla, da so policisti Miča odpeljali in tako sta sklenila, da ilegalno prekoračita mejo in se vrneta v domovino. Dan je bil deževen, a kljub temu sta jo kar peš mahnila proti bloku Škofije, kjer sta počakala, da se je znočilo. Ponoči sta prešla mejo in prišla do ankaranskega križišča, kjer sta se ustavila. Bila sta vsa mokra in blatna, a tudi trudna in zato sta ustavila prvi avtomobil, ki je privozil mimo ter prosila šoferja, če ju lahko odpelje do Kopra. Šofer je mladenićema ugodil ter ju odpeljal do Kopra.

Tu pa sta nepridiprava doživela presenečenje, ki ju je za nekaj časa spravilo ob besedo. Imela sta namreč smolo, da je bil avtomobil, ki sta ga ustavila na ankaranskem križišču last Ljudske milice in šofer v njem je bil miličnik. Blatna in premočena fanta sta se mu zazdela sumljiva, in tako ju je odpeljal naravnost na postajo Ljudske milice, kjer so jima izprašali vest in seveda pogledali v aktovko. Ni bilo treba dosti truda, da sta mlada pustolovca povedala, kako sta prišla do dragocenosti in na osnovi njunih izpovedi sta bila poslana v zapor, kjer sta končno pričakala sodno obravnavo.

Gotvajn je bil nekaznovan in zato je sodišče upoštevalo razne olajševalne okolnosti, ki so vplivale na odmero kazni. Zlasti pa je sodišče upoštevalo dejstvo, da je Gotvajn zašel v begunskem taborišču v Latini med skupino kriminalcev, ki so ga spravili pod svoj vpliv, in ga je zato obsodilo le na dve leti zapora. Čubrilovića pa, ki je mladoleten, so poslali v Sarajevo, kjer ga bo sodilo sodišče za mladoletne.

Zaplenjene dragocenosti in ure bodo vrnjene lastniku v Latino.

predmet je bil pravzaprav obesek z briljanti in enim smaragdom, vdelanim v belo zlato z odgovarjajočo verižico.

Drugo letošnje zasedanje porotnega prizivnega sodišča

Konec tega meseca se bo začelo drugo letošnje zasedanje prizivnega porotnega sodišča.

30. maja bo prva obravnava proti znanemu Djonaju Ramadanu, albanskemu beguncu, ki je bil obtožen, skupaj z večjo skupino svojih rojakov, da je hotel ubiti nekega albanskega begunca. Proces proti «Albancem» je bil 30. decembra lani. Djonaj je bil obsojen na 2 leti ječe, medtem ko so porotniki ostale obtožence oprostili.

1. junija se bosta morala zagovarjati begunca Renato Rijavec in Živko Tubič, ki sta obtožena, da sta oropala nekega drugega begunca.

4. junija bo obravnava proti Giuseppu Plataniji, ki je obtožen, da je sramotil italijanski narod.

7. junija se bo pred porotniki zagovarjal tajnik tržaške federacije KP prof. Paolo Sema. Obtožen je, da je sramotil oborožene sile.

9. junija bosta sedla na zatožno klop 21-letna Mirko Fakin in Frank Klemenc, ki sta obtožena, da sta oropala nekega moškega. Obravnava prve stopnje je bila lani v decembru v Gorici. Porotniki so oba spoznali za kriva ter ju obsodili na 7, oziroma 6 let zapora.

Ureditev občinske meje Doberdob - Sovodnje

V sredo 9. maja je bil v Sovodnjah sestanek med ožjim odborom občine Doberdob in odborom občine Sovodnje. Občinski svetovalci ter župana Jože Češčut in Andrej Jarc, so se sestali, da bi z neposrednim dogovorom rešili vprašanje ureditve meje med obema občinama. Sklenjeno je bilo, naj obe občinski tajništvi pripravita vse potrebne dokumente in napravita potrebne korake za čimprejšnjo rešitev problema. Po mnenju prisotnih, naj bi šla meja med Doberdobom in Sovodnjami po starem katastrskem mejniku.

Ukradeni dragulj

Iz izložbenega okna draguljarne Luigija Tripputija na Korzu Italija št. 2 je na tajinstven način izginil 400.000 lir vreden dragulj. Lastnik se je rega zavedel zvečer ob 20. uri, ko je zapiral trgovino. Tatvino je seveda prijavil letečemu oddelku policije. Dragoceni

Kino na Opčinah

predvaja danes 12. t. m. z začetkom ob 18. uri film:

DEČKI ZAHODA

(I fanciulli del West)

Igrajo: STANLIO in OLIO

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 12. t. m. z začetkom ob 19.30 technicolor film:

MORSKI ROPARJI

(I bucanieri)

Igrajo: YUL BRINNER — CHARLTON HESTON — CLAIRE BLOOM in CHARLES BOYER

Danes ob 15.30 v «ARCOBALENO»

SPOLNOST, NASILJE, POEZIJA

ZA MLADINO DO 16 LET PREPOVEDANO

Goriško-beneški dnevnik

OBČINSKA SEJA V SOVODNJAH

Za kritje lanskega primanjkljaja so najeli 4.9 milijona lir posojila

Cestarina za prevoz gramoza znaša 100 lir za kub. meter

Prejšnji petek je bila v Sovodnjah seja občinskega sveta, katere se je udeležilo kar 14 članov občinskega sveta. Razpravljali so o dnevnem redu, ki je obsegal pet točk.

Najprej so odobrili obračun prejšnje upravne dobe ter pregledali izdatke in dohodke, ki jih je imela občinska administracija. Ugotovili so, da je v blagajni ostalo nekaj stotisočev. Nadalje so uredili odnose med občino in podjetjem za izterjevanje trošarine. Družba Bozzini - Gionchetti, ki pobira trošarino v sovodenjski občini, je naslovila na župana prošnjo, naj bi jim občina namesto ukinjene trošarine na vino prispevala nekaj denarja, ker se je znašla v finančnih težavah. Svetovalci so predlog proučili in svetovali zastopniku družbe, naj pride na županstvo, da bi se o vprašanju temeljiteje pogovorili. Sprejeli niso nikakega sklepa, ker so tudi občinske finance zelo šibke.

Za kritje primanjkljaja za leto 1961 so najeli posojilo v znesku 4,9 milijona. Jamstvo za najem tega posojila je višina trošarine, ki jo občina izterja vsako leto.

Za dobo enega leta so odobrili cestarino za tovornike prevozniških podjetij, ki prevažajo gramoz od Soče proti Gradišćem. Cestarina, ki znaša 100 lir za kub. m, se plačuje za uporabo občinske ceste v «bosketu». Na to cesto mora občina pogostoma napeljavati večje količine gramoza, ker je cesta speljana po slabi podlagi in se hitro kvari. Z nekaterimi manjšimi spremembami pa so odobrili pravilnik, ki ureja lepljenje lepakov.

Voda iz pip v občini Sovodnje

Napeljava vodovoda k posameznim hišam v sovodenjski občini je praktično zaključena. Vodovodne pipe imajo skoraj v vseh hišah v Rupi, na Peči, v Gabrjah ter v Sovodnjah, kjer bodo v najkrajšem času zaključena dela «v vasi». V tem kraju je zadnja skupina hiš, kjer delavci kopljejo jaške za števce, da bi se od njih speljale cevi k posameznim zgradbam.

V sovodenjski občini je samo še Vrh, kjer za sedaj še nimajo vodovoda. To pa se je zgodilo zato, ker je Vrh na kraški planoti in so morali zanj zgraditi poseben vodohram, od koder bodo speljali cevi po vasi.

Sovodenjska občina je že pred časom dala jamstvo, ki ga predvideva zakon, da se dela opravijo. Po njenem zgledu je tudi konzorcij vzhodno-furlanskega vodovoda uredil postopek, da bo jamčil izvedbo načrta, ki bo stal okoli 14 milijonov lir.

Prebivalstvo na Vrhu pričakuje, da se čimprej izvrši to prepotrebno javno delo.

J U T R I

Mladinski izlet v Brda

Mladinskega izleta v Brda, ki se bo vršil j u t r i, 13. maja v Vipolžah v Brdih in katerega se bo udeležila mladina iz Avstrije, Italije in Jugoslavije, se bo udeležila tudi mladina z Goriškega.

ODHODI AVTOBUSOV:

z Vrha	ob 8. uri
s Poljan	ob 8.15
iz Dola	ob 8.20
iz Doberdoba	ob 8.30
iz Gabrij	ob 8.40
iz Sovodenj	ob 8.15
iz Standreža	ob 3.30
iz Gorice	ob 8.40
iz Pevme	ob 8.50
z Oslavja in iz Steverjana	ob 5. uri

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

Sodni epilog stečaja tovarne keksov Vlak

V veži sodišča sta se ozmerjala, potem pa sta se pobotala, vendar bosta morala plačati stroške

Pri včerajšnjem zasedanju okrožnega sodišča v Gorici je bilo že od samega jutra praznično razpoloženje, saj je bila sodnija popoldne zaprta zaradi uradnega ustoličenja novega predsednika republike. Zato so tudi odložili vrsto važnejših razprav, med katerimi sta bili razprava proti nekaterim občinskim upraviteljem zagrajske občine zaradi nerednosti v občinski upravi, do katerih je prišlo leta 1954 in pa razprava, ki je v zvezi z lansko stavko tekstilnih delavk tovarne v Podgori, proti nekaterim političnim in sindikalnim predstavnikom. Za obe je določeno, da se bosta nadaljevali v petek 25. t.m. popoldne.

Včeraj so zaključili dve prizivni razpravi manjše važnosti.

Pri prvi sta bila obtoženca in tožilca drug proti drugemu 65-letni Felice Bensa, ki ga poznajo vsi obiskovalci sodne palače, saj tam varuje kolesa in motocikle v veži poslopja ter 28-letni Aldo Plet. Dne 4. marca lani sta se zaradi neke zemljiške tožbe, ki sta jo imela med seboj, sporekla v veži sodnije in si grozila ter zmerjala drug drugega. O zadevi je sodilo že okrajno sodišče, proti prvi razsodbi pa sta obtoženca vložila priziv.

Pri včerajšnji razpravi pa je sodišče ustavilo sodni postopek ker sta se med tem časom oba nasprotnika pobotala. Pač pa bosta morala plačati vsak svoj del sodnih stroškov.

Pri drugi prizivni razpravi je bila obtožena 41-letna Ana Želodec, Trg sv. Antona. Šlo je za stečaj slaščičarskega podjetja Vlak, ki je imelo svoj sedež na tem trgu in katerega vpisani lastnik je bila Ana Želodec.

Obtožnica pravi, da je Želodec trošila prekomerne vsote za življenjske stroške svoje družine ter da ni držala v redu predpisanih poslovnih knjig. Pri včerajšnji razpravi je sodišče oprostilo obtoženko krivde zaradi stečaja, v ostalem pa je spremenilo prvo razsodbo v toliko, da je ne bodo vpisali v kazenski list za zasebnike.

Kot je znano je bil v podjetju Vlak proglašen stečaj dne 14. februarja lani, še prej pa sta vzela podjetje v najem Armando di Dati in trgovec Graf, ki sta plačevala po 120.000 lir mesečno prejšnjim lastnikom poleg najemnine za poslovne prostore. Ta dva še sedaj voditą podjetje pod naslovom «Gestione industria dolciaria», medtem ko so še vedno v teku pogajanja za poravnavo z upniki prvih lastnikov podjetja.

Vsedržavna federacija zbornic zdravnikov bo organizirala v okviru načrta za kulturni dvig svojih članov izlet od 2. do 22. avgusta v skandinavske države in Sovjetsko zvezo. Na programu so obiski najvažnejših klinik in bolnišnic držav, po katerih se bo vršilo potovanje.

VLOM V ČERMELJEVO TRGOVINO NA KORNU

Mladoletni tat ukradel denar in ranil trgovca z nožem

Dramatičen lov s kolesom za tatom po goriških ulicah - Srečanje s policijo v Ul. Carducci

Goriški trgovec Peter Čermelj in njegova jestvinska trgovina na Kornu v Gorici sta v zadnjih dneh postala predmet splošnega zanimanja. Najprej je naše Peter, ki ga v krogih Slovenskega planinskega društva poznamo tudi kot «ciklaminska», prejel preteklo nedeljo na sedežu Trgovinske zbornice zlato kolajno, ker deluje njegova trgovina že nad 50 let v istem mestu. Včeraj pa je postal žrtev vloma 13-letnega paglavca, ki ga je tudi napadel na ulici z velikim kuhinjskim nožem ter ga ranil na roki. Pa pojdimo po vrsti.

Bilo je včeraj okrog 12.30, ko Čermelj po navadi zapre trgovino. Stopil je do predala z denarjem, da bi ga vzel s seboj, potem pa se je premislil in šel še prej v bližnjo Komelovo gostilno, da bi pogledal malo v «Primorski dnevnik». Ko se je čez kakšno minuto vrnil s časopisom, je zaslišal v trgovini šum. Stopil je noter ter zagledal kakih 13 let starega paglavca z naočniki. Na vprašanje mu je ta odgovoril, da bi rad nekaj citrata. Nato pa se je izmuznil iz trgovine. Čermelj je nato stopil do predala in takoj ugotovil, da mu je zmanjkalo okrog 27.000 lir.

Ne da bi dolgo pomišljal je vzel Čermelj kolo in začel opreza vati za paglavcem po bližnjih ulicah. Opazil ga je na Trgu Cristo», ga prijel za roko in zahteval, naj mu vrne denar. Ta je spočetka tajil, ko pa mu je Čermelj zagrozil s kvesturo, mu je obljubil, da bo vrnil denar. Skupaj sta šla po Ul. Formica do Korna, kjer mu je paglavec na vogalu zopet pobegnil.

Kljub svojim letom pa je Čermelj gibčno skočil na kolo in ga dohitel v Ul. Vacano ter prijel za roko. Mladi kriminalec pa se mu je zopet skušal izviti in pri tem je potegnil tudi iz žepa velik kuhinjski nož, s katerim je potegnil po Čermeljevi levi roki in ga laže ranil. Čermelj je nato spustil kolo in z obema rokama prisilil paglavca, da je izpustil nož. Nato je odšel z njim po Ul. Faveti in v Ul. Carducci. Tu jima je prišel slučajno naproti policijski avto, ki se je takoj ustavil in odpeljal najprej Čermelja na sedež Zelenega križa, kjer so mu obvezali krvavečo roko, nato pa oba na policijo.

Tu je paglavec G. R. iz Ul. Del Santo 48 priznal tatvino in šel s policijo na svoj dom, kjer je pokazal skrivališče z denarjem. Policija ga je seveda pridržala v zaporu in nadaljuje s preiskavo, ki jo je pravzaprav začel in zaključil napadeni Peter Čermelj sam.

Pri Komarjih že sveti luč

V torek, 8. maja je prvič zasvetila električna luč pri Komarjih. Selveg je že začela delo za napeljavo luči za Sabliče in je že odkupila teren za gradnjo dveh transformatorskih postaj, ki bosta ojačali električno omrežje za Jamlje.

Novi električni vod bo imel napetost 10.000 voltov in bo odpravil razne motnje, zlasti v večernih urah, ko je poraba elektrike večja. Brž ko bo odpravljeno delo tudi pri Sabličih in v Jamljah bo v celoti izvršen program elektrifikacije, ki ga je občina Doberdob imelo v načrtu. Prebivalci Komarjev so zelo zadovoljni, ker se jim je končno uresničila želja po tako važni življenjski potrebi, ki se zlasti v današnjih časih odraža bodisi v gospodarskem kot kulturnem pogledu. Zahvaljujejo se predvsem doberdobski občinski upravi, ki se je potrudila, da tem daljnim občanom uresniči želje in predvšem odpravi zaostalost na vasi.

Le.

S kolesa je padel

Včeraj popoldne se je 10-letni Marino Braidot, doma iz Gorice, Ul. Brigata Pavia 28, vozil po mestnih ulicah s kolesom. Pri tem pa mu je kolo spodrsnilo na gramozu in pesku, da je izgubil ravnotežje in padel. V civilni bolnišnici, kamor se je zatekel po pomoč, so zdravniki ugotovili, da si je deček povzročil rano na kolenu in odnesel tudi druge praske. Rano so mu zašili in obvezali ter ga poslali domov. Okreval bo v 20 dneh.

MEZDNO GIBANJE KINEMATOGRAFSKIH USLUŽBENCEV

Zastraševalna pisma gospodarjev ki jih sindikati odklanjajo

Ponoven poziv delodajavcem za pogajanja o predloženih zahtevah

Sindikalna organizacija CISL nam je poslala v objavo:

Ravnateljstva kino dvoran Corso, Verdi, Vittoria in Centrale v Gorici so poslala nekaterim svojim uslužbencem pisma, v katerih jim grozijo z disciplinskimi ukrepi in celo z eventualnim odpustom v primeru, če bi nadaljevali s stavkovnim gibanjem, za katero pravijo lastniki kino dvoran, da je protizakonito.

V zvezi s takimi pismi je CISL takoj zavzela odločno stališče, v katerem obsoja tak način zastraševalne akcije, s katero naj bi odvrnili svoje uslužbence od njihovih zahtev. V svojem odgovoru CISL ne priznava delodajavcem pravico, da bi sami odločali o upravičenosti stavkovnega gibanja, ali ne, potem ko so sami pri zadnji stavki najeli zasilno osebje, zaradi katerega obstajajo resni dvomi, da je imelo svoje dokumente in delovna dovoljenja v redu.

Zato sindikalna organizacija ponovno vabi delodajavce, naj začnejo resna pogajanja glede na predložene zahteve in poudarja, da niso odgovorni za stavko posamezni uslužbenci, ampak njihova sindikalna organizacija in samo proti njej se delodajavci lahko pritožijo proti eventualnim ukrepom, ki jih ta sprejme.

Kino

CORSO. 17.15: «Salvatore Giuliano», S. Randone in F. Folf. Italijanski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VERDI. 16.00: «Zasebno življenje», Brigitte Bardot, Marcello Mastroianni. Italijansko-francoski barvni film v cinemascopu.

VITTORIA. 17.15: «Most proti soncu» (Ponte verso il sole). C. Baker in J. Shigeta. Ameriški črno. beli film.

CENTRALE. 17.15: «Maščevanje mušketirjev», G. Barray in M. Demongeot. Italijansko-francoski barvni film v cinemascopu.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik št. 14, tel. 29-72.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 21,2 stopinje ob 15.10, najnižjo 10,8 stopinje ob 3.20. Povprečne dnevne vlage je bilo 56 odst.

VESTI IZ NOVE GORICE

Nova vinska klet v Vipavi bo že letos v obratu

V njej bo prostora za 426 vagonov vina - Povečana menjava tujih valut
Mirenski čevlji za izvoz - V Novi Gorici bodo zgradili gasilski dom

Kmetijske zadruge v Ajdovščini in Vipavi so pri reorganizaciji kmetijstva na tem področju združili v močnejšo vinarsko zadrugo s sedežem v Vipavi. Sedaj se že lahko vidijo prvi obrisi bodočega kmetijskega zadružnega kombinata.

Eden glavnih objektov tega kombinata bo moderna vinska klet, ki so jo dogradili in bo že letos sprejela prvo grozdje ter ga predelovala v tipizirana vipavska vina. Klet bo lahko sprejela 426 vagonov vina in bo torej po kapaciteti nekaj manjša kot ona v Brdih.

Povečali bodo tudi trsnico in matičnjak, da bodo pripravili dovolj materiala za racionalno obnovo vinogradov. Kmalu bodo dogradili tudi hleve za 400 glav goveje živine, ki naj bi do konca leta narasla od sedanjih 350 na 600 glav.

V kombinat spada tudi mlekarna v Podnanosu (St. Vid), ki vsak dan odpelje potrošnikom v mesta 9 do 10 tisoč litrov mleka, od tega 6 do 7 tisoč samo na Reko, drugo pa v Novo Gorico ali Ajdovščino.

Zadruga zaposluje sedaj 330 delavcev ter ima precej dobrih kmetijskih strojev, s katerimi pomaga tudi kmetom.

***

Odkar je bil uveden ugodnejši tečaj za menjavo denarja so precej povečali menjavo na raznih menjalnicah. Tako so v potovalni pisarni na bloku v Rožni dolini povečali menjavo tujih valut v dinarje trikratno. Dnevno se oglasi v pisarni povprečno po 200 potnikov, od tega največ ob sobotah in nedeljah. V prvih treh mesecih letos so v tej poslovalnici zamenjali nad 12 milijonov lir, nekaj tisoč dolarjev in drugih valut.

***

Tovarna čevljev «Jadran» v Mirnu izdeluje sedaj tudi čevlje za izvoz. Računajo, da bodo letos izvozili za 140 milijonov dinarjev čevljev, od tega po 15.000 parov v Vzhodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo, okrog 20.000 parov lahkih ženskih čevljev pa v ZDA. Letos bodo prvič izvozili tudi manjše količine moških čevljev v Italijo. V tovarni izdelajo letno po 300.000 parov čevljev, ali več kot po 1000 parov dnevno in vsa proizvodnja gre skoraj sproti v promet, saj so imeli v preteklem mesecu komaj 8.000 parov na zalogi.

***

Na letnem občnem zboru občinske gasilske zveze, ki je bil prejšnji teden v gasilskem domu v Solkanu, so pregledali delo gasilskih društev na področju novogoriške občine. Sedaj imajo 9 gasilskih društev s 385 člani, ki so dali za svojo organizacijo 8300 delovnih ur.

Ob tej priliki je predstavnik Gasilske zveze Slovenije, ki se je udeležil občnega zbora, sporočil veselo vest, da so zagotovljena sredstva za gradnjo Gasilskega doma v Novi Gorici, ki bo stal približno 200 milijonov lir. Z gradnjo naj bi začeli v jeseni ter ga dogradili v letu 1964.

Obletnica tragične nesreče

Danes je minilo leto dni, odkar je prišlo v Gorici, Ul. Casale, nedaleč od delavnice Prinzi, do tragične nesreče, pri kateri je izgubil življenje 7-letni Rudolf Birsa. Kot znano, se je deček, bilo je okrog 13. ure, ravno vračal z drugimi učenci iz šole, ko se je zaletel v neki avtomobil, ki ga je povozil. Še isti dan je deček podlegel poškodbam v bolnišnici.

Danes ob 9. uri bo spominska svečanost v jezuitski cerkvi, ki se je bodo udeležili tudi učenci šole, ki jo je obiskoval mali Rudolf, kateri je bil vnuk pokojnega goriškega odvetnika in profesorja dr. Karla Birse.

Nezgoda Rupenca na delu

Včeraj okrog 16. ure so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 40-letnega Izidorja Kovica, ki je doma iz Rupe št. 37. Zdravniki na oddelku za prvo pomoč so ugotovili, da si je Kovic, ki je zaposlen kot delavec v železarski industriji «Montesanto» na Tržaški cesti, pri delu zmečkal mezinec na levi roki. Zato so ga pridržali v bolnišnici na zdravljenju za 20 dni.

GORIŠKI NOGOMET

Juventina gre jutri na gostovanje v Tarčent

Naraščajniki nastopijo v Ločniku
Sovodenjci igrajo doma proti ekipi iz Villesse

Prvo moštvo štandreške Juventine nastopi jutri v Tarčentu. To bo njena predzadnja tekma v letošnjem tekmovanju. Po vsej verjetnosti bodo odpotovali v Tarčent z avtobusom in zato naj se ob 13.30 zberejo na glavnem trgu v Standrežu blizu bara Milan naslednji igralci:

Devetak, Paškulin, Silič, Brisko, Gaiotto, Ferfolja, Cjak, Nanut, Petejan, Laurenčič, Konjedic, Kaufert in Ermacora.

Z igralci bodo šli lahko tudi navijači, kolikor bo prostora.

Naraščajniki Juventine bodo jutri dopoldne ob 10.30 nastopili v Ločniku proti domačinom. Navijači pričakujejo, da bodo tudi tokrat tako lepo igrali, kot so prejšnjo nedeljo proti Pro Gorizii in če bodo še bolj odločni tudi v napadu, uspeh prav gotovo ne bo izostal. Sedaj so naraščajniki Juventine prvi na lestvici svoje kategorije in morajo se potruditi, da bodo to mesto ne samo obdržali, ampak se na njem tudi utrdili.

Za nastop v Ločniku naj se prijavijo na igrišču v Štandrežu ob 9.30, da se bodo pripravili za odhod naslednji igralci:

Nardin, Pavlin, Braidotti, Žezlin, Montico, Nanut L., Klaučič, Batistič, Marega, Bizaj, Gomišček in Lutman.

***

Sovodenjski nogometaši bodo tudi jutri igrali na svojem igrišču v Sovodnjah, kjer bodo imeli v gosteh moštvo iz Villesse. Preteklo nedeljo, pri srečanju s Krminom, niso imeli sreče in so kljub dobri igri tekmo izgubili. Prepričani smo, če bodo jutri igrali tako, kot so pokazali proti Krminu, uspeh ne bo izostal, zlasti če bodo bolj pritisnili tudi v napadalnih akcijah in bodo držali povezano igro.

Za to tekmo naj pridejo in se pripravijo naslednji igralci: Ferfolja S., Devetak, Petejan K., Petejan J., Ferfolja A., Vižintin R., Graba, Re, Terpin, Ferfolja B. in Anselmi.

TEKMOVANJE ZA MLADINSKI POKAL

Med Doberdobom in Starancanom neodločen rezultat (1:1)

Prvi polčas se je zaključil z 1:0 v korist Doberdobcev

V nedeljo, 6. maja je bila v Starancanu nogometna tekma med Doberdobom in nogometaši iz Starancana. Sodil je Gandin iz Ronk. Nogometno srečanje je privabilo številne domačine in precej doberdobskih navijačev. Okrog 200 gledalcev je z navdušenjem sprejemalo potek igre, ki se je zaključila z 1:1. Doberdobci imajo še vedno možnost, da osvojijo pokal.

Doberdobsko enajstorico so sestavljali: Angel Pahor, Guido Jelen, Silvan Frandolič, Mario Peric, Franko Rebula, Gianni Gerin, Marjan Ferletič, Bruno Dužman, Karlo Gergolet, Viljem Ferletič in Ivan Jarc.

V tretji minuti prvega polčasa do Doberdobci dosegli gol. Akcijo je osebno izvedel Viljem Ferletič s strelom z daljave. Žoga je presenetila vratarja, ki je stal križem rok. Doberdobci so takoj pokazali premoč nad Starancanom. Prvi polčas se je zaključil z 1:0 v korist Doberdoba.

Tudi v drugem polčasu so Doberdobci stalno napadali. Izgubili so tudi nekaj precej lepih priložnosti. V 21. minuti drugega polčasa je Starancan rezultat izenačil. Ker se je neki igravec Starancana obnašal nešportno do Doberdobcev, ga je sodnik izključil. Igra se je nadaljevala do konca brez pomembnih akcij in se je zaključila z 1:1.

le.

Natečaj za knjigo o živinoreji

Ustanova ENAPRA je razpisala natečaj za izdajo posebne knjige o živinoreji, ki bo seveda morala biti pisana v italijanščini. Avtor, katerega tekst bodo sprejeli, bo dobil 800.000 nagrade, knjiga pa mora obravnavati prehrano živine in mora biti takšna, da jo bodo lahko porabili tudi kot učno knjigo na kmetijskih šolah.

Rokopise, v petih na stroj pisanih izvodih, morajo poslati interesenti najkasneje do 31. decembra letos na ENAPRA, Rim, Corso Vittorio Emanuele 101.

šport šport šport šport šport

JUTRI V VIDMU

Tekma s PAV odločilna za ŠZ Bor

Jutri čaka odbojkarsko šestorko Bora izredno važna tekma, ki bo brez dvoma odločala za naslov v C ligi. Borovi igravci bodo gostovali v Vidmu, kjer se bodo v zadnji tekmi prvenstva spoprijeli ob 10. uri na igrišču v Via Ospedale Vecchio (blizu postaje) z ekipo PAV. Tržačani morajo zmagati in sicer krepko, če hočejo ohraniti vodstvo v lestvici in s tem tudi upanje na napredovanje v B ligo.

Tudi za najresnejšega tekmeca Bora Polisportivo Friuli ne bo prijetno. Videmčani bodo nastopili v Trstu na igrišču moštva ONOG, ki je prejšnjo nedeljo presenetilo z zmago nad Borom. Tretja tekma pa bo v Gorici, kjer bo derby med gasilci in AGI.

***

Jutri popoldne bo na stadionu «Prvi maj» nadaljevanje propagandnega turnirja v odbojki, na katerem nastopa tudi druga ekipa Bora. Borovi igravci bodo imeli dvoje srečanj in sicer z Vis B in s Cacciatore B.

PRESENEČENJE PRED 42.000 GLEDAVCI V BARIJU

Italija B premagala Madžarsko 3:1

V prvem polčasu 2:0 za domačine

STRELCI: v 3' Sormani, v 5' p. p. Bulgarelli; v 7' d. p. Albert, v 43' Pascutti.

ITALIJA B — Buffon; David, Robotti; Tumburus, Janich, Pestrin; Bulgarelli, Lojacono, Sormani, Maschio, Corso (Pascutti).

MADŽARSKA: Szentmihalyi; Matray, Sarosi; Solymosi, Meszoly, Sipos; Rakosi (Monosteri), Gorocs, Albert, Tichy, Fenyvesi (Rakosi).

Madžarska nogometna reprezentanca, ki je že na poti proti Čilu, je danes v Bariju popolnoma razočarala in je pokazala, da ni dosegla niti vigranosti in niti forme iz prejšnjih let. Madžari so morali kloniti italijanski reprezentanci, ki so jo neupravičeno poslali na igrišče pod imenom drugega moštva. Italijani so popolnoma spreobrnili predvidevanja, ki so bila naklonjena gostom. Vzrok je treba iskati v izredni borbenosti domačinov in tudi v volji, da se oddolžijo za slab nastop na francoskih tleh. Tako so Italijani, ki so šli na igrišče z namenom, da odigrajo trening tekmo, nadvladali Barotijevo reprezentanco in jo odpravili z rezultatom 3:1.

Preko 42.000 prebivalcev Barija in okolice se je zbralo na tribunah, kjer je burno navijalo za domače barve. Po začetnem neprepričljivem napadu Madžarov so Italijani prišli bliskovito do prvega dosežka. V 3' je Sormani prisebno izrabil kazenski strel Lojacona in je z levico presenetil vratarja gostov. Samo eno minuto po nadaljevanju igre so domačini podvojili rezultat. S hitrim napadom so se Italijani nevarno približali madžarskemu svetišču, ko je Sormani predložil Bulgarelliju žogo, katero je slednji iz položaja levega krila poslal v voleju do mreže.

Madžari so se prebudili in se pognali v napad, toda uspeha niso dosegli. Nasprotno so bili domačini že na tem, da še enkrat povečajo rezultat, toda Sormani je poslal žogo iz ugodnega položaja mimo vratnic.

Italijani niso več vztrajali v napadu, pač pa so poskušali le tu pa tam s hitrimi akcijami priti do vrat. V 39' so imeli Madžari priložnost, da zmanjšajo razliko s Tichijem, ki je izrabil dvojno napako Janicha in Tumburusa. Čeprav je bil tudi Buffon izven vrat, sta ga najprej Robotti in nato se David prisebno nadomestila in oddaljila nevarnost. Kasneje se je italijanski vratar oddolžil in je z odličnimi posegi rešil mrežo pred nevarnimi žogami gostov.

V drugem polčasu je bilo nekaj sprememb v obeh moštvih. Te so se poznale posebno v madžarskih vrstah. Gostje so postali nevarnejši, a so priložnosti banalno zapravljali. Posebno Albert, ki je v 7' drugega dela igre zmanjšal rezultat na 2:1, je bil večkrat na tem, da ponovno spravi Buffona na kolena. Na srečo je obramba Italijanov pravočasno čistila in pošiljala naprej žoge za hitre protinapade. Žal so bili napadavci brez idej in se nikakor niso mogli sporazumeti. To negotovost so Madžari izrabili, toda smola je hotela, da niso prišli do izenačenja. Največja nevarnost je bila v 41', ko so gostje trikrat zapovrstjo nadigrali domačo obrambo. Končno je Bulgarelli rešil položaj in šel v napad ter predložil Pascuttiju visoko žogo, katero je italijanski napadavec prisebno izrabil in jo z glavo poslal za hrbet skrajnega madžarskega branilca. 3:1. in konec s porazom Madžarov, katerega niso, vsaj s tako razliko ne, niti najmanj zaslužili.

REGATA ZA POKAL NORDIO

Rolandi s «Caprice» zmagovalec tretjega dne tekmovanja

Z včerajšnjo zmago na tretji regati v Tržaškem zalivu za pokal «Tito Nordio», sta Neapeljčana Rolandi in Marino postavila resno hipoteko za končni uspeh njune jadrnice Caprice. Zmagovalna posadka je prevozila določeno progo v 1 uri 47'39". Od Jugoslovanov je bil najboljši Marušić, medtem ko si je tudi Fafangel privoščil boljšo uvrstitev.

Vrstni red jadrnic na cilju včerajšnje regate je bil sledeč:

1. CAPRICE
2. Posillipo IV
3. Merope III
4. Hifi (Švedska), 5. Podgorka (Jug.), 6. Topazio, 7. Musca IV (Nem.), 8. Bellatrix XI (Nem.), 9. Paguera (Avstrija), 10. Maya II, 11. Umberta V, 12. Mechtild (Nem.), 13. Cha-cha III (Jug.), 14. Gioia III, 15. Ali Babà IV, 16. Labudica (Jug.), 17. Zefyros, 18. Vila (Jug.), 19. Merope II, 20. Condor (Avstrija).

V lestvici vodi Caprice pred Posillipom IV in Podgorko.

KOLESARSTVO

SAN SEBASTIAN, 11. — Nemec Altig je zmagal v 15. etapi dirke po Španiji La Bayonne - San Sebastian, ki je bila na kronometer.

***

ŽENEVA, 11. — Druga etapa kolesarske dirke po Romandiji se je končala z zmago Francoza Henryja Anglada. Francoz Novales je ohranil vodstvo v lestvici.

DANAŠNJI NASPROTNIK LJUBLJANSKE OLIMPIJE

Real Madrid - amaterska ekipa na profesionalni podlagi

Med Ljubljančani in Madridčani polfinalno srečanje za pokal košarkarskih državnih prvakov

Kdor sledi košarkarskemu športu gotovo ve, kdo je današnji nasprotnik ljubljanske Olimpije v prvem srečanju polfinalnega kola turnirju državnih prvakov Real Madrid. Ostali pa so verjetno zvedeli za obstoj tega moštva zaradi hrupa, ki ga je dvignila tudi izven košarkarskih krogov odločitev «avtokoša» v tekmi Reala z vareškim Ignisom.

Danes hočemo nekoliko obširneje govoriti o tem španskem moštvu, ki je edino na tem tekmovanju premagalo ekipo iz Rige.

Košarkarsko moštvo spada v isti klub kot mnogo bolj znana nogometna enajstorica in seveda tudi njegovo vodstvo se drži načel, ki veljajo za nogometni odsek.

Pri tem klubu so mnenja, da šport privabi največ gledavcev, ko nudi dovršeno predstavo, za to pa so potrebni najboljši igravci, ki jih često ni dobiti doma. V tem primeru jih je treba privabiti iz inozemstva.

Po zgledu nogometne ekipe so leta 1960 voditelji košarkarskega odseka začeli sestavljati močno moštvo. Privabili so najprej vse najboljše domače igravce Lluisa, Sevillana in Sainza, obdržali so portoriškega igravca Baeza, ki je že nekaj let igral za madridsko ekipo in tem pridružili še Američana Montmogeryja, ki ga tržaška publika dobro pozna, v kolikor je že nastopal za tukajšnjo Ginnastico.

Na domačih tleh niso imeli resnih nasprotnikov. To svojo premoč je ekipa potrdila v naslednjem letu 1961, ko je zmagala na raznih mednarodnih turnirjih in prodrla do polfinalov na tekmovanju za «Evropski pokal». Dodati moramo, da se je v tem letu ekipa ojačila še z Američanom Sheaffom in je v svojih vrstah štela tudi domačo zvezdo Emiliana Rodriguеza.

V prvem srečanju z bivšim evropskim prvakom Rigo, ki so jo odigrali v Parizu, so Španci presenetili in odpravili titulirane nasprotnike s tremi točkami razlike 78:75. V povratni tekmi, odigrani v Pragi, so se sovjetski igravci oddolžili za poraz in zmagali s 66:45.

Real pa ni klub, ki bi se zadovoljil z delnim uspehom in zato so njegovi voditelji začeli pripravljati še močnejšo ekipo, ki naj bi v letošnji sezoni skušala iztrgati sovjetskemu moštvu naslov evropskega prvaka.

Obdržali so Luisa, Rodriguеza in Sevillana, zadnja dva igravca prve petorke pa naj bi bila Montgomery in ameriški center Haightoweter. Ker se je Montgomery naveličal Evrope in se vrnil onkraj oceana, ga je zamenjal drugi Američan Morris.

V sedanjih tekmah je Real pokazal vse svoje vrline, vendar se prišle do izraza tudi njegove pomanjkljivosti in zlasti pomanjkanje enakovrednih rezervnih igravcev.

V zadnjih dveh kolih so madridski igravci odpravili Ignis in poškosko Ligo, a obakrat so morali prepustiti prvo tekmo svojim nasprotnikom.

V soboto bo Real Madrid gostoval v Ljubljani in še enkrat bo nosil vso težo tekme Hightoweter, ki je postal glavni steber ekipe. Amerikanec spada res med najboljše igravce kar jih je kdaj igralo v Evropi. S svojimi 210 cm višine je odličen obrambni igravec, vendar svoje najboljše odlike pokaže v napadu in večkrat doprinese svoji ekipi nad polovico vseh zadetkov.

Kljub amaterskemu nazivu prestavljajo Španci pravo profesionalno moštvo, ki seveda mora braniti svoj renome. Zato bo nekaj igravcev Olimpije dokaj težka tekma pa bo brez dvoma na zelo višjem nivoju.

Pzio

***

MOSKVA, 11. — Sovjetska košarkarska reprezentanca je danes premagala v prijateljskem srečanju v Moskvi Madžarsko s 53:29 (28:23).

BOKS

NEW YORK, 11. — Parlamentarna komisija države New York bo 21. t. m. začela z javno razpravo na podlagi katere bo sprejela odločila, če je treba prepovedati ali ne boks v mejah te države. Razpravo je sprožila žena kubanskega boksarja Kida Pareta, ki je bil po dvoboju za svetovni naslov z Emilom Griffithom podlegel hudim poškodbam, ki mu jih je zadal nasprotnik.

***

OAKLAND, 11. — Ameriški boksar lahke kategorije Bobby Scanlon, ki se je vrnil po dveh letih odsotnosti na ring, je premagal po točkah v desetih rundah rojaka Chica Santosa.

***

NEW YORK, 11. — Pattersonov menager Cus D'Amato je prekinil lokalni vesti, ki jih je objavil list «The American», po katerih naj bi moralo biti srečanje za svetovni naslov v težki kategoriji med Floydom Pattersonom in Sonnyjem Listonom v Chicagu 17. septembra letos. «Chicago», je izjavil D'Amato, «ni dalo dovolj denarja, medtem ko so druga mesta že zagotovila milijon dolarjev (preko 600 milijonov lir)».

ODTUINTAM

BEOGRAD, 11. — Nogometna reprezentanca Jugoslavije je imela danes drugo pripravljalno tekmo za svetovno prvenstvo. Za nasprotnika je imela moštvo Beograda, ki je nastopilo brez reprezentantov Krivokuće, Šijakovića in Skoblarja. Zmagala je državna reprezentanca 4:0 (1:0). Visoka zmaga je bolj rezultat napak obrambe Beograda, kot pa igre reprezentance, katere osnovna napaka je še vedno nehomogenost. Reprezentanca je nastopila v postavi: Soskić; Durković, Jusufi; Radaković, Marković, Popović; Anković, Kovačević, Jerković, Galić, Skoblar. Gole so dosegli: Galić 2, Jerković 1 in Gavrić (avtogol).

***

MONTEVIDEO, 11. — Tehnična komisija za sestavo urugvajske nogometne reprezentance za svetovno prvenstvo v Čilu, ki jo sestavljajo Lopez, Scarone in Bagnulo, je skrčila število državnih reprezentantov na 26. Izbrani igralci so:

VRATARJI: Sosa, Maidana, Dogliotti,

BRANILCI: Martinez, Troche, Gonzalez, Mendez, Benitez, Goncalvez, Alvarez, Gonzalez, Cubilla, Manrique,

NAPADALCI: Cubilla, Rocha, Sasia, Bergara, Cortez, Silva, Perez, Douksas, Cabrera, Langon, Escalada.

KARLSRUHE, 11. — Igralci nemške nogometne reprezentance, 24 po številu, so včeraj zaključili priprave za nastop na svetovnem prvenstvu v Čilu. Njihov trening je vodil Sepp Herberger, ki že 25 let vodi nemško nogometno reprezentanco. Herberger, ki je že na svetovnem prvenstvu 1954. leta pripeljal nemško moštvo do končne zmage, je izjavil, da je njegova enajstorica v primerjavi z nastopi na bivših tekmovanjih za pokal Rimet bolje pripravljena in v boljši kondiciji.

Med najboljše igralce, ki so bili zbrani za sestavo reprezentance sta vratarja Hans Tilkowskij in Wolfgang Fahrian, dalje branilec Karl Heinz in napadalci Horst Haller, Uwe Seeler in Hans Schäffer. Od atletov, ki bodo morali ostati doma je Fahrian, katerega smatrajo za trenutno najboljšega nemškega nogometaša. Fahrian, ki ima dvajset let in je prvič igral v državni reprezentanci v nedavnem srečanju z Urugvajem, se še ni popolnoma opomogel od poškodbe na nogi, do katere je prišel med prvenstveno tekmo.

SAN JOSE', 11. — Med postankom na poti proti Čilu bo sovjetska nogometna reprezentanca za svetovno prvenstvo odigrala 20. t. m. trening tekmo s prvakom Kostarike «Heredianom».

Totocalcio

Belgija A - Italija A	X 2
Alessandria-Reggiana	1
Bari-Simmenthal M.	1
Como-Verona	2 X
Genoa-Pro Patria	X 1
Messina-Parma	1
Modena-Catanzaro	1
Napoli-Cosenza	1
Novara-Lazio	2 X
Prato-Brescia	1 X 2
Sambenedettese-Lucchese	1
Mestrina-Fanfulla	1
Pescara-Salernitana	X 2 1
Taranto-Lecce	X 1
Siena-Cagliari	X

35. KOLO NOGOMETNEGA PRVENSTVA B LIGE

Vedno bolj vroče in napeto na vrhu in na dnu

Številne odločilne tekme za napredovanje in izpad

Ker še nismo prišli v obdobje borb za svetovno prvenstvo, se je zanimanje italijanskih ljubiteljev nogometa osredotočilo v zaključna kola prvenstva B lige. In to povsem upravičeno, ker se je na vrhu in na dnu vnela ostra bitka za napredovanje v višje in za izpad v nižjo kategorijo. Če izvzamemo Genoo, ki je že gotovo v A ligi, je takoj za njo nekaj zelo resnih kandidatov, da ji sledijo med nogometno elito Italije. Verona in Lazio na pr. imata odlične izglede, pa čeprav ne smemo podcenjevati možnosti Pro Patrie, Napolija in celo Modene. Prejšnji delni spodrsljaj Verone je izkoristil Lazio, da se ji je približal za točko. Rimljani bodo imeli tudi jutri novo priložnost, da obogatijo in se tako še bolj približajo končnemu cilju, ki bi jim ne smel uiti. V gosteh bodo imeli Novaro, ki je zaradi životarjenja v nevarnem predelu lestvice lahko zelo nevarna. Če igravci Lazia ne bodo pustili prilike z rok, ni izključeno, da se znajdejo na drugem stolčku takoj za Genoo. Sicer bo tudi Verona igrala na domačih tleh in bo imela prav tako kot rimski tekmeci v gosteh na pol obsojeni Como. Tudi v tem primeru bo borba ostra, ker bo potekala med enajstoricama, ki se borita prva za napredovanje, druga pa za obstoj. Poraz bi pomenil za oba tekmeca udarec, ki ga bosta težko prebolela, Se posebno Como, katerega lahko Catanzaro izpodrine še globlje proti prepadu. Catanzaro bo namreč igral doma proti Modeni, ki se še ni odpovedala sanjam o A ligi. Sicer je blizu, a vendar vseeno še daleč. Vse pač je odvisno od poteka zadnjih štirih kol, ki bodo odločilnega pomena.

Cosenza, ki je še vedno zadnja, a vseeno v družbi treh favoritov za izpad, bo sprejela v goste Napoli, ki tudi stremi v višjo nogometno skupino. Z zmago bi se Napoli prav gotovo dvignil višje v lestvici, medtem ko bi poraz skoraj dokončno obsodil Cosenzo na izpad.

Vse ostale tekme nedeljskega 35. kola bodo med enajstoricami, ki nimajo ničesar iskati ne na vrhu ne na dnu. Za nekatere sicer še obstaja nevarnost poslabšanja položaja kot za Bari, ki bo moral v daljno Monzo, kjer ga bo čakal bojeviti Simmenthal.

Lažjo nalogo bo imela Reggiana, ki bo imela v gosteh Alessandrio. Slednje moštvo, katerega so smatrali za favorita za napredovanje, se je moralo že zdavnaj odpovedati zastavljenemu cilju, in se celo zadovoljiti z ne preveč gotovim položajem v lestvici. Menimo, da Alessandria ni v nevarnosti, a vseeno bo morala paziti, da se zaradi nepremišljenega in predvsem nepredvidenega spodrsljaja ne znajde v krogu tistih, ki so na pragu nižje skupine.

Verjetno najbolj zanimiva tekma nedeljskega sporeda B lige bo med Pro Patrio in Genoo. Poraz Genoe ji ne bi nitj najmanj škodil, a bi povzročil pravcato gnečo tik pod vrhom s posledicami, da bo borba za napredovanje še bolj odprta in predvsem napeta vse do zaključnega žvižga v zadnji tekmi prvenstva.

Brez pretiravanja lahko rečemo, da bo jutrišnje kolo eno najbolj zanimivih in predvsem vročih.

ORODNA TELOVADBA

Od 3. do 8. julija v Pragi svetovno prvenstvo

ŽENEVA, 11. — Za svetovno prvenstvo v orodni telovadbi so se prijavile sledeče državne reprezentance: Vzhodna Nemčija, Zahodna Nemčija, Avstrija, Bolgarija, Finska, Francija, Madžarska, Turčija, Sovjetska zveza, Jugoslavija, Kanada, ZDA, Luksemburg, Ljudska republika Kitajska, Iran, Japonska, Kuba, Egipt, Romunija, Južna Koreja, Severna Koreja, Južna Afrika. Nova Zelandija. Izrael, Holandska, Velika Britanija in Portugalska.

Svetovno prvenstvo bo v Pragi od 3. do 8. julija.

TENIS V RIMU

Neal Fraser izločen

RIM, 11. — Kot je bilo predvidevati, so osmine finala mednarodnega teniškega prvenstva Italije zahtevale nove žrtve. Tako je n. pr. Španec Couder presenetljivo izločil svetovnega prvaka Neala Fraserja. Medtem ko je Jugoslovan Jovanović gladko odpravil s 6:3, 6:4, 6:1 Avstralca Stolleja, je moral Pilić kloniti po borbenih petih setih s 5:7, 0:6, 7:5, 6:4, 6:3 predstavniku Avstralije Davidsonu. Avstralija ima tudi v četrtfinalu najmočnejšo reprezentanco in sicer pet igravcev. Od ostalih držav imajo po 1 udeleženca še v borbi za zmago Italija, Jugoslavija in Španija.

IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Tomos najbližji končni zmagi

Presenetljiv poraz izolske enajstorice

V enajstem kolu nogometnega prvenstva koprskega okraja so dosegli sledeče izide: Sidro-Tomos 1:0, Ilirska Bistrica-Delamaris 2:0, Postojna-Pivka 4:1 in Tabor-Jadran 3:1.

Največje presenečenje je pripravila Ilirska Bistrica, ki je zadala prvi poraz vodečemu Delamarisu. Domačini so igrali ostro in borbeno ter se predvsem omejili na obrambo. V redkih protinapadih pa jim je uspelo doseči dva zadetka. Zmaga domačih je bila zaslužena, ker je napad gostov igral precej zmedeno. V opravičilo Izolčanov pa moramo upoštevati, da so nastopili s šestimi rezervnimi igralci.

Precej trda je predla Tomosu v Piranu. Domačini so vsilili nasprotniku visoko igro in v prvem polčasu dosegli vodstvo. Koprčani se tudi v drugem polčasu niso znašli in rezultat je ostal nespremenjen do 20' pred koncem tekme. Šele takrat je Furlaniču uspelo z ostrim strelom izenačiti. Po tem zadetku so prevzeli pobudo gostje in jo obdržali do konca. Zmagoviti gol je padel iz enajstmetrovke, ki jo je sodnik upravičeno dosodil. Domačini so namreč z rokami zadržali v kazenskem prostoru nasprotnega igralca, ko je bil le-ta v ugodnem položaju za dosego gola.

V drugih dveh srečanjih so domačini prepričljivo zmagali, gostom pa je treba dati priznanje za borbeno igro.

Pogled na lestvico kaže, da je Tomos najbližji naslovu okrajnega prvaka. Zlasti se zato, ker igra v nedeljo doma, medtem ko morajo Izolčani na vroče igrišče v Dekane. Izola ima praktično možnost za osvojitev prvenstva samo če v zadnji tekmi izdatno premaga Tomos.

Lestvica:

Tomos	12	11	0	1	46:14	22
Delamaris	12	9	2	1	29:9	20
Sidro	11	4	3	4	24:17	11
Postojna	12	4	2	6	31:28	10
Tabor	11	4	1	6	26:26	10
Il Bistrica	12	4	1	7	20:45	9
Jadran	11	3	1	7	15:27	7
Pivka	11	1	1	9	5:37	3

***

V zaostali košarkarski tekmi republiške lige je postojnski Nanos na domačem igrišču izgubil z Domžalami 45:55. Zmaga gostov je bila zaslužena, saj so domačini v zadnjih minutah imeli podrejeno vlogo na igrišču.

***

Odbojkarji Izole so dosegli v drugem kolu II. republiške lige lep uspeh, saj so premagali Kočevje v Kočevju s 3:1. V nedeljo se bodo na domačem igrišču pomerili z gimnazijo Kranj, ki sodi med najmočnejše ekipe v drugi ligi.

TOTIP

1. — prvi	1
drugi	2 X
2. — prvi	2
drugi	1
3. — prvi	2 1
drugi	1 X
4. — prvi	2 1
drugi	1 X
5. — prvi	1 X
drugi	2 1
6. — prvi	1 X
drugi	1 2

Nogomet za «Mitropa-cup 1962»

Danes zvečer prva tekma v Turinu: Juventus-Dinamo (Zagreb)

Danes zvečer se bodo začela nogometna tekmovanja za «Srednjeevropski pokal» pod uradnim imenom «Mitropa-cup 1962». Tekmovanja se letos udeležuje 16 prvoligaških klubov iz Češkoslovaške, Jugoslavije, Madžarske in Italije.

16 sodelujočih enajstoric je razdeljenih v štiri skupine po štiri, tako da igrajo v vsaki skupini moštva iz vseh štirih držav. Tekmovanja v skupinah bodo potekala po italijanskem sistemu s povratnimi tekmami. Po zaključenih šestih izločilnih kolih bo proglašena za zmagovalca vsake skupine enajstorica, ki bo imela največ točk. V primeru enakega števila točk bo odločala razlika v golih, v primeru enake razlike tudi v golih pa bo zmagovalca določil žreb.

Zmagovalci skupin bodo nato odigrali polfinale, zopet s povratnimi srečanji, in sicer 23., 24. in 30. junija, zmagovalca polfinala pa se bosta uvrstila v finale, ki bo zopet po sistemu prve in povratne tekme odigran na začetku jesenske sezone.

Tekmovanja v prvem kolu bodo potekala po naslednjem programu:

SKUPINA A

12.5. V Turinu: Juventus-Dinamo (Zagreb). Sodnik Madžar Janos Posa.

13.5. V Budimpešti: Ferencvaros-Spartak Kralove. Sodnik Jugoslovan.

SKUPINA B

13.5. V Beogradu: Partizan (Beograd) - Bank Ostrava. Sodnik Raoul Righi (Italija).

13.5. V Bergamu: Atalanta-MTK (Budimpešta). Sod. Milan Fencl (CSSR).

SKUPINA C

13.5. V Budimpešti: Honved-Slovan (Bratislava). Sodnik Jugoslovan.

13.5. V Bologni: Bologna-Crvena zvezda (Jugoslavija). Sodnik Istvan Zsolt (Madžarska).

SKUPINA D

13.5. V Novem Sadu: Vojvodina-Spartak (Trnava). Sodnik Italijan.

13.5. V Firencah: Fiorentina-Vasas (Budimpešta). Sodnik Miroslav Husak (CSSR).

IVO ANDRIĆ

Travniška kronika

65. KONZULSKI ČASI

Poslušaje materino popevanje je dekletce skrivalo obraz v liste *Musenalmanacha,* mrlelo od neumljivega sramu in čudne plahosti. Pretvarjala se je, da bere, v resnici je pa meže poslušala pesem, ki jo je dobro poznala že iz mlajših let, jo črtila in se je bala kot nečesa, kar poznajo in počno samo starejši, toda kar je strahotno, neznosno in postavlja na laž najlepše knjige in najboljše misli.

Začetek marca, izjemno gorak in suh, podoben koncu aprila, je nepričakovano ustrezal jezdecema iz obeh konzulatov. Spet so se na visoki ravni poti vrstila srečanja in čakanja, veseli kalopi po mehki zemlji in polegli žolti travi, v milem in čistem zraku prezgodnje pomladi. Spet sta konzula vsak zase premlevala skrbi in tuhtala, kako bi brez ostrih besed in prehudih krčev pretrgala jezdno idilo.

Po poročilih, ki sta jih prejemala oba konzula, je bil spopad med dunajsko vlado in Napoleonom neizogiben. «Odnosi med obema deželama se razvijajo v nasprotni smeri od prisrčnih odnosov, ki se pred očmi ljudi spletajo na jezdnem potu nad Travnikom,» je Daville dejal svoji ženi in si tako privoščil eno tistih družinskih domislic, s katerimi se možje z majhnim duhovnim stroškom in trudom postavijo pred svojimi ženami, obenem pa se je vadil kako bo načel razgovor o tej neprijetni stvari z mladim des Fossésom. To ljubimkanje res ni moglo več dolgo trajati.

Vtem pa je posegel vmes demon, ki se je imenoval «potreba po vitezu», in je gnal Ano Marijo, da je iskala mladih, duhovitih in krepkih mož, pa jih tudi odbijal od nje, komaj je njen vitez kot človek iz krvi in mesa pokazal človeške želje in zahteve — ta demon torej se je vmešal tudi sedaj in olajšal stvar Davillu in von Mittererju, če pri zadnjem sploh lahko govorimo o kakem olajšanju. Prišlo je, kar je moralo priti: trenutek, ko je razočarana Ana Marija z grozo in gnusom pustila vse skupaj, ušla in se zaprla v hišo, polna studa do sebe in vsega na svetu, preganjana od misli na samomor in potrebe ,da muči moža ali kogar koli drugega.

Ta nenavadno topli konec marca je pospešil razvoj dogodkov in sprožil krizo.

V nekem sončnem jutru so spet topotali konji po ravni poti med golim leščevjem. Ano Marijo in des Fossésa je omamljala lepota in bistrina jutra. Pognala sta konja vsakseb v galop, pa se spet srečavala zamaknjena in zasopla; žvrgolela tople besede in pretrgane stavke, ki sta jim le sama poznala smisel in pomen, od katerih je pa še bolj divje zaplala po žilah kri, vzburkana od ježe in jutranje svežine. Ana Marija je kar sredi pomenka ošvrknila konja, se zapodila v besnem galopu prav na konec pota in pustila razburjenega mladeniča sredi neizgovorjene besede, nato pa se je v koraku vrnila in nadaljevala pomenek. Ta igra je oba utrudila. Skakala sta s konj kot skušena jezdeca, se shajala in spet razhajala kot krogli, ki se nepretrgoma privlačita in naglo odbijata. Njuno spremstvo je zaostalo. Sluge in kavazi des Fossésa in Ane Marije so složno jezdili svoje nizke konjiče. Niso sodelovali v tej gosposki zabavi niti se pomešali med seboj. Čakali so, da se gospodarja znorita in utrudita, pa se bodo vrnili domov.

V tem čudnem lovu sta se des Fossés in Ana Marija nenadoma srečala na koncu ravne poti, na kraju, kjer naglo zavije in postane kamnita in grapava. V tem okljuku stoji skromen borov gozdič. Na soncu so bila drevesa podobna črni stlačeni gmoti, tla pod njimi so bila rdečkasta in suha od odpadlih iglic. Des Fossés je nenadoma razjahal in svetoval Ani Mariji, naj pride in si natančneje ogleda gozd, ki spominja, kot je zatrdil, na Italijo. Beseda Italija je konzulko premotila. Vzela sta v roke povodca, gazila z nogami, otrplimi od jahanja, gladko igličasto preprogo rjaste barve in zašla nekaj korakov v gozd, ki se je zgoščal in zapiral za njima. Ana Marija je težko hodila v škornjih, pridvigajoč s prosto roko rob črnega jezdnega krila. Neodločno se je ustavila. Mladenič je govoril, kakor bi hotel zmotiti tihoto gozda in pomiriti sebe in njo. Gozd je primerjal s svetiščem ali čim podobnim. V presledkih besed pa so ostale praznine in tišine, napolnjene s kratkimi vročimi dihi in pospešenimi utripi src. Zdaj je «mladi konzul» ovil njen in svoj povodec okrog debla; konja sta mirno stala in podrhtevala z mišicami. Ženo, ki ni nehala omahovati, je vodil še nekaj korakov v globel, kjer ju je docela zakrivalo grmičevje in borovci. Ana Marija se je izmikala in preplašeno in nerodno drsela po debeli preprogi igličevja. Toda prej kot se je mogla rešiti ali spregovoriti, je zagledala zardeli mladeničev obraz tik ob svojem. Sedaj ni govoril ne o Italiji ne o svetišču. Velika rdeča usta so se molče bližala njenim. Ženska prebledi, razpre oči, kot bi se nanagloma prebudila, hoče ga odriniti, zbežati, toda kolena ji klecnejo. Njegova roka jo že objema okrog života. Zavpila je kot človek, ki ga zahrbtno in brez obrambe ubijajo: «Ne, nikar!» Oči so se ji zaobrnile. Spustila je dolgi rob krila, ki ga je dotlej krčevito pridržavala, in omahnila.

Zginil je poznani svet, besede in sprehodi, konzuli in konzulati. Zginila sta tudi sama v klobčiču, ki se krči in zvija na gosti, hrsteči blazini igličevja pod njima. Des Fossés je objel omrtvelo žensko in jo stiskal k sebi kot s stotimi nevidnimi rokami. Sline se mešajo s solzami, kajti ona joka, in s krvjo, ki nekomu curlja iz ustnic. Toda ne moreta narazen. To prav za prav ni več dvoje ust. Ta objem od sle ponorelega mladeniča in razvnete ženske ne traja niti minuto. Ana Marija se nenadoma zdrzne, oči ji postanejo še večje, kakor bi zagledale prepad in grozo, vrne se ji zavest in nepričakovana moč; razkačeno pahne omamljenega fanta, ga buta s pestmi v prsi, naglo in besno kot jezen otrok, in vpije pri vsakem udarcu:

«Ne, ne, ne!»

Velika omamljenost, pred katero je vse podlegalo, je bila razbita. Kakor nista vedela, kdaj sta omahnila na tla ,tako sta stala spet na nogah, ne da bi vedela, kako sta vstala. Ana Marija je besno hlipala, si popravljala klobuk in lase, des Fossés je pa zmeden in neroden otresal z njene črne obleke suhe borove iglice, ji dal bič in ji pomagal, da je prišla iz globel. Konja sta mirno čakala in pogledovala nazaj.

Odšla sta na cesto in zajahala prej kot so mogli sprevodni valci opaziti ,da sta sploh poskakala s konj. Mladenič, bolj rdeč kot po navadi, je mežikal v bleščeče sonce. Ana Marija je bila povsem spremenjena. Ustnice je imela tako brezkrvne, da ji zginevale v bledem obrazu, oči pa nove, nenadoma prebudne, s črnim kolutom okrog zenic, da je bilo še teže kot prej gledati v njihov globoki sijaj. Ves obraz ji je zabuhnil, dobil poteze odurne jeze in brezmejnega studa do sebe in vsega okrog, kot bi bil že od nekdaj postaran in zanemarjen.

Des Fossés, čeprav ni tako zlahka izgubil prisebnosti in hladnokrvnega, prirojenega zaupanja vase, je bil zares zmeden. Počutil se je neprijetno, sluteč, da to ni spogledljivost ne obupljivi čajni strah ženske iz višjih krogov pred sramoto in skandalom. Nenadoma se je sam sebi zazdel manjši in slabotnejši od te bolnice, ki sta ji njena čudaška narava in ogorčenje bili dovolj, da živi v njima kot v samosvojem svetu.

Vse se mu je zazdelo spremenjeno, premaknjeno, vse okrog njega in v njem samem, celo sorazmerja lastnega telesa.

Tako sta se za vekomaj ločila ta dva zimska jezdeca, dolgo prisrčna ljubimca s Kupila.

Von Mitterer je takoj spregledal, da je med njegovo bivanjem in novim neusojenim vitezom prišlo kot pri tolikih prejšnjih do kritičnega preobrata in da bo sedaj zadivjalo hišno nasilje. In res, že po dveh dneh popolne osamitve, brez hrane in spanja sed, so se začele scene, brezvzročna očitanja in rotitve («Ne, za božjo voljo...!»), ki jih je polkovnik predvidel, pa mirno in bolestno sklenil, da bo potrpel do konca kot vedno.

Tudi Daville je hitro opazil, da des Fossés več ne jezdi z gospo von Mitterer. To mu je ugajalo, ker je bil tako rečeno nadležne dolžnosti, da bi govoril s tajnikom in ga opomnil, da mora pretrgati sleherni tesnejši stik z avstrijskim konzulatom. Vsa poročila so potrjevala, da se odnosi med dunajskim dvorom in Napoleonom ostrijo. Daville jih je bral preplašeno in prisluškoval, kako okrog hiše tuli huda marčna južna sapa.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: letna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst